

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie prócz niedziel i dni poświątecznych. — Numer popołudniowy wychodzi codziennie prócz niedziel i świąt.

PRENUMERATA WYNOŚI:

	rocznie	półrocznie	kwartał	3 m.	6 m.
W Krakowie	24 kor.	12 kor.	6 kor.	3 kor.	2 kor.
W Austro-Węgrzech:					
z jednorazową przesyłką poczt.	28	16	8	4	2
z dwurazową	32	18	9	50 h.	20
W Państwie Niemieckim	28	16	8	4	2
W innych państwach	48	24	12	6	3

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracji „Nowej Reformy“ w Krakowie. Nr. rach. poczt. Kasy Oszęd. 867.484.

Redakcja: ul. Jagiellońska 10. Administracja: ul. św. Anny 3. — Telefon Redakcji i Administracji Nr 41, dla rozmów zamiejscowych 1672. — Rękopisy nadsyłanych Redakcyi nie zwraca. We Lwowie sprzedaje numerów po 6 balerzy: w Biurze dzienników S. Sokolowskiego, ulica Jagiellońska 3 i w Biurze Płohna, ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 10 hal., z przesyłką pocztową 12 hal.

NOVA REFORMA

WYDANIE POPOLUDNIOWE

Prenumeratę przyjmują:

zamiejscową: Administracja „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową: Administracja „Nowej Reformy“ — Główna trafikla w Ryńku. — Agencja J. Hopcasa i A. Salomonowej, ul. Szczepańska 9; Biuro dzienników M. Hupczyka, ul. Jagiellońska 7; Trafika w Śukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: we Lwowie Biuro dzienników: A. Buchstab, ulica Karola Ludwika L. 21. — S. Sokolowski, ulica Jagiellońska 3. — W Jarosławiu A. Amster. — W Tarnowie M. Rockach. — W Wiedniu: Hermann Goldschmidt (sprzedaje oddzielnych numerów), I. Wolzeile 6. — M. Dukes Nachf., Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurtu n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wroclawiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile). — W Paryżu Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, Rue Rougemont 14.

Do numeru popołudniowego przyjmuje się tylko „Nadestane“ po 80 hal. od wiersza i „Głosy publiczne“ po 2 kor. od wiersza.

W numerze popołudniowym, wychodzącym w poniedziałki i dni poświąteczne, zamieszczane będą także inne inseraty.

Załączniki do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmują się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Zjazd Tow. nauczycieli szkół wyższych.

(Sprawozdanie własne „Nowej Reformy“.)

I.

Stanisławów, 1 czerwca.

W czasie Zielonych Świąt odbył się tutaj VI zjazd członków Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych i walne zgromadzenie tego Towarzystwa. Już w sobotę zjeżdżali się do Stanisławowa liczni delegaci wszystkich Kół Towarzystwa z całego kraju, witani serdecznie przez profesorów stanisławowskich na dworcu. Wieczorem tegoż dnia zebrał się przybyli w restauracji Schweissera dla wzajemnego poznania się, na jutrzejszą zaś po nabożeństwie zebrał się w gmachu „Sokoła“ na obrady. Przewodniczył prezes prof. uniwersytetu lwowskiego p. dr Ignacy Zakrzewski. Zebranych przywitał imieniem miasta Stanisławowa wiceburmistrz p. Fiedler, zaś imieniem Krajowej Rady szkolnej radca dr Majchrowicz, poczem prof. dr Janelli odczytał telegramy, nadesłane przez ks. arcyb. Bilewskiego, prezydenta Rady szkolnej krajowej dra Ignacego Dembowskiego, rektora uniwersytetu Jagiellońskiego prof. dra Kostaneckiego, rektora uniwersytetu lwowskiego prof. dra Starzyńskiego, rektora lwowskiej szkoły politechnicznej prof. Olearskiego, rektora akademii weterynaryjnej prof. dra Grabowskiego, prezydenta miasta Lwowa p. Neumanna, burmistrza miasta Stanisławowa p. Nimbina, starostę p. Prokopecza, prof. dra Halbana i posła do Rady państwa dyrektora Ignacego Rychlika i w. in.

Następnie przewodniczący prof. dr Zakrzewski poświęcił pośmiertne wspomnienie emerytowi członkowi honorowemu Towarzystwa profesorowi s. p. Małeckiemu i Radziszewskiemu i dyr. Wolfowi, oraz zmarłemu członkowi T. N. S. W., a w szczególności zmarłemu na posterunku s. p. Karolowi Butkowskiemu — i powitał przedstawicieli Rady szkolnej krajowej radcą Majchrowicza i prof. dra Sternbacha, oraz prof. Dziwińskiego i ks. prałata Piaskiewicza.

Reforma egzaminu dojrzałości.

Z kolei prof. Jędrzejowski referował sprawę reformy egzaminu dojrzałości. Referat swój zakończył p. Jędrzejowski następującymi wnioskami:

VI Zjazd członków T. N. S. W. wyraża przekonanie, że egzamin dojrzałości w obecnej swej postaci nie spełnia należycie swego zadania, a będąc ostatecznym celem i progiem nauki w szkołach średnich, przez zbyt wielkie ułatwienia powoduje pośrednie obniżenie poziomu nauki w szkole, zwłaszcza w tych przedmiotach, które z egzaminu dojrzałości wyłączone.

4) W celu przywrócenia stosunków normalnych, zachwianych w naszych gimnazjach ostatnimi rozporządzeniami, należałoby zwiększyć zakres przedmiotów egzaminu dojrzałości: 1) pisemnego przez wprowadzenie wypracowania z zakresu matematyki i reprobowania abiturienta w razie niepomysłnego wyniku 3 wypracowań; 2) ustnego przez a) wprowadzenie kolokwium z zakresu fizyki z równoczesnym usunięciem egzaminu z matematyki; b) przez rozszerzenie kolokwium historycznego na najważniejsze fakty z historii powszechnej, zwłaszcza starożytnej i nowożytnej, nie naruszając jednak obowiązującego stanowiska historii ojczystej; c) przez wprowadzenie kolokwium z języka niemieckiego, dla stwierdzenia, czy uczeń włada tym językiem w zakresie wymagań codziennego życia; d) w zakresie filologii przez położenie nacisku raczej na stronę językową, formalną, niż na historyczno-literacką. Wybór języka klasycznego, z którego uczeń ma być egzaminowany, należy zastrzecz komisji egzaminacyjnej.

B) 1) Ze względu na to, że reprobowanie abiturienta na pół roku nie daje żadnej rekompensaty, aby uczeń mógł w tak krótkim czasie braku w zakresie wszystkich przedmiotów uzupełnić, należy termin letowy zachować jedynie dla egzaminów poprawczych z jednego przedmiotu, które powinny być ze względu na dobro szkoły na nowo wprowadzone. 2) Pożądanym byłoby, aby świadectwo dojrzałości zawierało jeżeli nie noty ze wszystkich przedmiotów, to przynajmniej z tego przedmiotu, w którym uczeń okazał celujące postępy. 3) Dla zachowania powagi egzaminu dojrzałości należy do niego dopuszczać tylko takich eksternistów, którzy wykazali się skutecznym przyswojeniem 6 klas szkoły średniej.

C) VI. Zjazd członków T. N. S. W. wyraża przekonanie, że przyszła reforma egzaminu dojrzałości wtedy tylko może być istotną wartością, jeżeli ją poprzedzi gruntowna rewizja planów naukowych i metody nauczania i jeżeli będzie z nimi tworzyła harmonijną całość.

D) VI. Zjazd członków T. N. S. W. wyraża przekonanie, że dopóki zmiany w obecnym ustroju egzaminu dojrzałości nie zostaną ustawowo przeprowadzone, nauczycielstwo nasze starać się będzie przez cisną, wolną od szkodliwej pobłażliwości ocenę pracy uczniów, stać na straży powagi naszych szkół średnich i ich wielkiego znaczenia społecznego i narodowego.

Drugi referat o przepisach, dotyczących się egzaminowania i klasyfikowania, wygłosił dyrektor Zych (Buczacz). Referent wypowiedział się za zorganizowaniem krajowej komisji edukacyjnej i postawił rezolucję tej treści, że VI zjazd członków T. N. S. W. wyraża przekonanie, iż dotychczasowe reformy szkolnictwa średniego w ogólności, a reformy Marchotowskie w szczególności, nie we wszystkich odpowiadają potrzebom naszego społeczeństwa, i uznaje konieczność przeprowadzenia zasadniczej reformy szkoły średniej z poleceniem

zarządowi głównemu T. N. S. W. rozpoczęcia jak najszybszej akcji w tym kierunku.

Szkoły realne i zawodowe.

Trzeci referat o przekształceniu prywatnych gimnazjów na szkoły realne i zawodowe wypowiedział prof. dr Ryńiewicz (Lwów). Referent zajął się niezdrowym prądem w naszym społeczeństwie co do zakładania gimnazjów z pominięciem szkół fachowych i realnych i zauważył, że ciągłe zabieganie różnych miasteczek galicyjskich o nowe gimnazja i o upaństwowienie istniejących gimnazjów prywatnych wstrzymują zakładanie nie tylko potrzebniejszych szkół realnych i zawodowych, zgłosił więc rezolucję, że należy domagać się od rządu, aby przy upaństwowianiu gimnazjów prywatnych rząd przekształcał je równocześnie na szkoły realne i zawodowe.

Nad tymi referatami wywiązała się ożywiona dyskusja, w której zabierał głos cały szereg mówców. Podkreślił tu należy przemięwienie dyrektora lwowskiej szkoły handlowej dra Karola Zagajewskiego, który oświadczył się przeciw egzaminowi dojrzałości dla uczniów publicznych, a za pozostawieniem go tylko dla uczniów prywatnych, wniosek dra Goldschlaga (Brzeżany), aby Rada szkolna wydała interpretację do niejasnych przepisów o klasyfikowaniu i egzaminach promocyjnych, jak i wniosek p. Chobrzyńskiego (Drohobycz), aby od kandydatury na manipulacyjne posady rządowe nie żądano matury, a przez to ułatwić się nauczycielstwu szkół średnich dobór uzdolnionych uczniów do studiów uniwersyteckich.

Sprawę egzaminu dojrzałości zajął się prof. Janelli, zwracając uwagę na problem, czy wogóle egzamin dojrzałości dla uczniów publicznych ma pozostać, czy też cel, jakiemu on w założeniu swym służyć powinien, dałby się osiągnąć skutecznie w inny sposób.

W sprawie przekształcenia gimnazjów prywatnych na szkoły fachowe i realne przemawiali profesorowie Wiktor Romański, p. Celak, radca Majchrowicz, p. Kryczyński, dyr. Basiński — poczem uchwalono ogólne wnioski referata prof. Jędrzejowskiego, wnioski dyr. Zycha, wnioski p. Goldschlaga i prof. Janella, jak i prof. Müllera dotyczące się referatów o zmianie przepisów co do egzaminu dojrzałości i odnoszące się co do przepisów w sprawie egzaminowania i klasyfikowania w szkołach średnich — jak również wniosek prof. Ryńiewicza z poprawkami prof. Romańskiego i Kryczyńskiego tej treści: aby w akcji upaństwowiania prywatnych gimnazjów rząd główny nie ustawał, starając się równocześnie o przekształcanie pewnych gimnazjów prywatnych przy ich upaństwowianiu na szkoły realne, gimnazja realne i szkoły fachowe. Uchwalono nadto wniosek prof. Jędrzejowskiego, żądający od zarządu głównego, aby dalej prowadził akcję zmierzającą do wprowadzenia naszego prywatnego szkolnictwa średniego na właściwe tory i wyniki swej akcji podał do wiadomości najbliższemu zjazdowi członków T. N. S. W.

W dalszym ciągu obrad zabrał głos prof. Skoczylas (Lwów), zajmując się w swej mowie krytyką memoriału Uniwersytetu Jagiellońskiego w sprawie obniżenia się poziomu naukowego u abiturientów naszych szkół średnich. Prof. Skoczylasowi odpowiedział prof. dr Sternbach wyjaśniając cel, do którego memoriał zmierzał.

Następnie zabierał głos cały szereg mówców, poczem uchwalono rezolucję prof. Krajewskiego, oświadczającą, że należy przyjąć do wiadomości memoriał wszechniej Jagiellońskiej w interpretacji prof. Sternbacha. Na tem obrady zjazdu zakończono.

K. R.

Pierwsze zebranie Izby francuskiej i zapowiedź dymisji gabinetu.

(Telegr. „N. Ref.“)

Paryż, 2 czerwca.

Pierwsze posiedzenie nowej Izby deputowanych odbyło się wczoraj w tradycyjny sposób. Zjawiało się bardzo wielu posłów. Prezydentem Izby wybrany został Deschanel, 402 głosami, pierwszym wiceprezydentem Clemenceau, drugim Messimy.

Rada gabinetowa.

Paryż, 2 czerwca.

Na wczorajszej Radzie gabinetowej Doumergue przedstawił powody, które skłaniają go do przedstawienia dymisji gabinetu. Wskazał na to, że zadania, dla których gabinet został powołany, zostały już wykonane, wobec czego władzę powinien oddać w inne ręce. Oświadczył, że trwa przy tym zamiarze. Z powodu nieobecności Poincarégo w Paryżu, postanowiono oficjalną uchwałę powziąć dzisiaj.

Gabinet Viviani—Delcassé.

Paryż, 2 czerwca.

Wczoraj odbyła się tu konferencja ministrów, na której usiłowano skłonić premiera Doumergue'a, aby cofnął swoją dymisję. Starania te jednak nie odniosły skutku. Doumergue obstawał przy swoim postanowieniu.

Jako następcę Doumergue'a wymieniają Vivianiego, socjalistę, przyjaciela Poincarégo. Wskład nowego gabinetu ma wejść Delcassé.

Paryż, 2 czerwca.

W kołach Izby dep. słychać, że Viviani jest zdecydowany objąć przydykum gabinetu i tekę spraw zagranicznych. Grupa republikańsko-socjalistyczna, do której należy Viviani, przed posiedzeniem Izby dep. odbyła naradę, na której uchwalono popierać rząd, który jest gotów: 1) wydać zarządzenia zmierzające do możliwie szybkiego powrotu do 2-letniej służby wojskowej. 2) Przeprowadzić reformę podatkową przez wprowadzenie podatku progresywnego dochodowego i nadzwyczajne zapotrzebowania na armię, pokryć drogą progresywnego podatku od majątku. 3) We wszystkich działach przeprowadzić sekularyzację. Również grupa zjednoczonych socjalistów uchwaliła popierać rząd, który skłonny będzie przeprowadzić 2-letnią służbę wojskową.

Sprawa albańska.

(Telegr. „N. Reformy“.)

Durazzo. Malisiorowie chcą wyruszyć przeciw powstańcom i gromadzą w tym celu wielkie sily. Do obozu powstańców napływają ustawicznie ochotnicy, także z Turcji i z szeregów rządowej żandarmerii albańskiej.

Dalsza akcja powstańców.

Durazzo. Powstańcy zajęli 31 maja miejscowość Szijak, bez oporu ze strony tamtejszej załogi rządowej. Z gmachu rządowego powiewa flaga turecka. Przywódcy powstańców oświadczają, że od czasu, gdy książę kazał do nich strzelać, nie chcą nie o nim słyszeć.

Durazzo. Pośród powstańców dają się zauważyć rozłam. Niedaleko Luzania stłó 700 żołnierzy albańskich pod wodzą kapitana Ibrahim.

O przysłanie wojsk do stolicy.

Durazzo. Turkhan pasza wysłał do hr. Berchtolda telegram z prośbą, aby ze względu na bezpieczeństwo stolicy, mocarstwa spowodowały komendanta Skutari Philipsa do przesłania do Durazza 500 żołnierzy. Oddział ten wraz z żandarmerią będzie mógł przeprowadzić porządek w Albanii.

Prek Bib Doda.

Durazzo. Minister skarbu udał się do Prek Bib Dody dla zaofiarowania mu portfela oraz z propozycją, aby zebrał pomoc złożoną z mahometan, dla wsparcia żandarmerii albańskiej.

Essad pasza.

Rzym. Essad pasza złożył wizyty ambasadorom Austrii, Niemiec i Francji.

Echa katastrofy morskiej.

(Telegr. „Nowej Reformy“.)

Londyn. Według najnowszych zestawień „Daily Mail“, zginęło na pokładzie okrętu „Empress of Ireland“ 937 podróżnych. Ogółem znajdowała się na pokładzie tego okrętu 1463 osób, z których ocalało 526, a mianowicie z podróżnych I klasy 22 mężczyzn i 11 kobiet, z II klasy 27 mężczyzn i 35 kobiet, z III klasy 150 mężczyzn i 16 kobiet. Z załogi pozostało przy życiu 283 osób. Z dzieci, znajdujących się na okręcie ocalało tylko dwoje.

Sledztwo w sprawie katastrofy jest w pełnym toku. Wina leży, jak się zdaje, po stronie okrętu „Storestead“.

Montreal. Wczoraj przybył tu parowiec „Storestead“. Kapitan jego Andersen oświadcza, że zbliżając się do „Empress of Ireland“, kazał wstrzymać maszyny, podczas gdy „Empress of Ireland“ jechał ze znaczną szybkością. Dowodem tego jest fakt, że maszyny okrętu „Empress of Ireland“ po zderzeniu jeszcze pracowały.

Dalej oświadcza kapitan Andersen, że natychmiast po zderzeniu kazał spuścić wszystkie łodzie, mimo, że sam znajdował się w niebezpiecznym położeniu i potrzebował ludzi do pomp.

Montreal. „Canadian Pacific“ skarży kapitana „Storestead“, Andersena, o zapłacenie odszkodowania w wysokości 2 milionów dolarów za zatopienie „Empress of Ireland“, „Storestead“ wyratował 350 podróżnych.

Górnolazacy w Krakowie.

Kraków, 2 czerwca.

W niedzielę rano przybyła do Krakowa druga grupa gości z Górnolazów. Na dworcu zebrał się tłum publiczności, reprezentanci stowarzyszeń krakowskich z Kolem „Straży polskiej“ i Sokół krakowski z muzyką. Nadszedłszy pocąg przywitali tłumy okrzykiem: „Witajcie!“

W pochodzie, na czele którego szła muzyka Sokoła, udano się pod pomnik Mickiewicza, gdzie po złożeniu wienca przez Górnolazów, przemówił dr Lubiecki, wskazując na doniosłość chwili, w której przychodzi witac braci naszych z Górnolazów. Nie tylko ludność krakowska wita was — woła mowa — lecz oto te wieczie dumne, opromienione blaskiem słońca — te gmachy, które pamiętały świętą przeszłość, te kościoły, do których podażycie.

Pokrzepcie się tam na dalszą, zwycięską walkę.

Po mowie udał się goście grupami na zwiedzanie pamiątek Krakowa.

Po południu odbył się dwa przedstawienia dla Górnolazów, jedno w teatrze ludowym, gdzie odegrano „Za wolność“, drugie w teatrze miejskim „Kościszko pod Raclawicami“, przy wysprzedianiu widowni. Goście oklaskiwali silniejsze momenty utworów.

W starym teatrze.

O godzinie 8 wieczorem zebrał się w niedzielę Górnolazacy w sali starego teatru. Sala przepelniona była po brzegi. Na uroczystość przybyli ks. arcybiskup Symon, wiceprezydent m. Krakowa, dr Szarski, z radcą miejskim Kopnińskim, poseł Zamorski, prof. Straszewski, red. Krysiak, pastor Michejda, dalej ks. poseł Pośpiech, ks. Wojewodzie i w. i. Wśród zebranych Słazaków, znajdowała się również grupa robotników, przybyła z Królestwa Polskiego. Pierwszy przemówił wiceprezydent Szarski, witając imieniem miasta Krakowa przybyłych gości. Mowa wskazała, że Kraków nie jest już wprawdzie stolicą wolnej Polski, ale pozostałe w nim pamiątki krzepią naród w walce i są podporą w czynie. Podobnie jak muzułmanin dąży do Mekki, tak i Polacy ze wszystkich zabiorów spieszą do Krakowa, aby się pokrzepić na duchu. Za to żeście tutaj przyszli — rzekł mowa — składam wam gorące dzięki i proszę was, abyście opowiedzieli swym braciom, że tutaj, w Krakowie, biją dla was gorące serca. że każdy wasz ból, jest naszym bólem, a wasza radość, naszą jest radością. Powiedzieć im, aby do nas przybywali, bo tu mieszkają ich bracia, którzy ich szczerze i gorąco kochają.

Imieniem „Straży Polskiej“ mówił dr Retmański. Witając zebranych, podniósł, że dawna najstarsza dzielnica Piastowska, jaką jest Śląsk, wraca napowrót do Polski. W sercu Rzeczypospolitej, w Krakowie, mają dziś radcy to szczęście witać miłych braci i dodać im otuchy do dalszej walki z prześladowaniem.

Prof. Straszewski, zaznaczył w swoim pięknym przemówieniu, że szlachta i mieszczaństwo na Śląsku przeszły do obozu wroga. Wiernym tradycji i mowie swych praójców, pozostał tylko lud polski na Śląsku. Przypomniwszy do nas — ciągnął mowa — nie jako bogacze do bogaczy i szczęśliwi do szczęśliwych, ale łącząc się i do łączności z nami przynajmniej się z nami wspólnym losem i niedolą. Rozdzielając nas tylko kordony; szereg klęsk, jakie spadają na nasze społeczeństwo, nie powinny osłabiać naszej energii. Winniśmy czerpać pociechę i otuchę z przeszłości naszej historii. Walka, jaką uświadki prowadził, wydaje już owoce. Nad udładowaniem ludu śląskiego pracowały jednostki, o których wprawdzie historia pisać nie będzie, ale jednostki te ożywiły wielką i świętą ideą, szły pod strzechy wieśniaczych chat, budząc tam dusze z uśpienia. W dniu dzisiejszym złożony im hołd. (Gromkie oklaski). Tę wieść zanieście bracia do domów i pamiętając, że my wiemy o waszych celach, które przed wami zawsze powinny świecić.

Następnie chóór mieszany, złożony z robotników i robotnic górnolazkich z Rybnika, odśpiewał szereg rzewnych pieśni, przyjmowanych rżestwami oklaskami.

Przemówił potem poseł Zamorski. Mowa zaznaczył: Lud polski na Śląsku nie wiedział jeszcze do niedawna, że historia narodu, do którego należy, miała świetne swe dziejowe momenta. Mimo, że sypią się na nas klęska po klęsce, musimy mieć przeświadczenie, że sprawa nasza narodowa wejdzie na korzystniejsze tory i że z walki wyjdziemy zwycięzcy.

Imieniem akademickiego Kola T. S. L. i „Straży Polskiej“ przemówił akademik J. Ułrych, nawołując do żobnej pracy nad ludem, ażebyśmy kiedyś zbudować mogli własne państwo, własną niezależną ojczyznę. Mowę zakończył słowami: Młodzież polska, robotnicy, jest z wami!

Wielkie wrażenie wywołała mowa posła śląskiego ks. Pośpiecha. Mowa z temperamentem przedstawił obraz walki, jaką lud toczy z wrogiem i podkreślił, iż doświadczenie uczy, że czem większe klęski i represje rządu spadają na społeczeństwo, te mono większy stawia opór. Walkę z rządem pruskim podniecają nie agitatory polscy, nie Kraków, i nie Warszawa, a nie Poznań nawet, jak to twierdzą hakatyści, ale politycy niemiecy w Berlinie na Wilhelmstrasse. Już tam dzwonią nam na porzecz — kończył mowa — lecz my, pełni otuchy pod koniec walki, będziemy mogli wrogom rzucić w odpowiedzi: „Bóg był i jest“.

Następnie przemawiało szereg mówców ze Śląska. Na zakończenie przemówił ks. arcybiskup Symon, który kazał dopatrywać się przyczyny klęsk, jakie na nas spadają, w samych sobie, i zaznaczył, iż gdy będziemy w zgodzie ze swoim sumieniem i przeprowadzimy walkę ze złem wadami, wtedy żadna moc ziemską nie potrafi odebrać nam tego, co Bóg oddał w nasze posiadanie. Ks. arcybiskup Symon udzielił następnie swego pasterskiego błogosławieństwa.

Ze śpiewem „Jeszcze Polska nie zginęła...“ opuścili mli goście mury starego teatru.

W poniedziałek przez całe rano zwiedzali goście pamiątki Krakowa, po południu zaś byli na uroczystości sypania kopca Grunwaldzkiego w Niepołomicach.

Wieczorem opuścili nasi goście Kraków, udając się z powrotem do domu.

Uroczystości w Niepołomicach.

(Sprawozdanie „N. Reformy“.)

Niepołomice, 2 Czerwca.

Wczorajsza uroczystość złożenia przywiezionej przez delegację amerykańską ziemi na Kopcu grunwaldzkim w Niepołomicach — przybrała charakter imponującej rozmiarami manifestacji uczuć narodowych. Wzięły w niej udział nie tylko delegacja amerykańska i instytucje krakowskie, nie tylko bardzo liczna wycieczka rodaków z Górnolazów, ale także masy ludności Krakowa. Jak w pierwszym dniu świąt na Bielany, tak wczoraj do Niepołomic skierował się niemal cały świąteczny ruch pozamiejsko-wycieczkowy. Gdy nadeszła godzina odejścia pociągów „niepołomickich“ dworzec krakowski przedstawiał się jak wielkie mrowisko ludzkie. Tysiące tłoczyły się przy kasach, w poczekalniach, na peronie, a zarówno pociąg zwyczajny, jak niemiernie długi pociąg specjalny, odchodzący w dziesięć minut po pierwszym, ruszyły tak zapelnione uczestnikami, że zdawały się po prostu z trudnością posuwać.

Po przybyciu na stację do Podgłę, na dwóch drogach stamtąd do Kopca prowadzących, rozwinął się długi barwny pochód. Bandyerze konne, włościanie i włościanki górnolazkie, a obok tego moc publiczności krakowskiej, między którą bardzo wiele panów, ruszyli przy pięknej pogodzie pieszko, konno, furkami, rojnie a gwarno. Widok samego Kopca, wznoszącego się już wysoko otoczonego u podnóża nieprzebranymi falami ludu, któremu prawidłowość i barwność szczegółów nadawały rozstawione regularnie pośrodku konne drużyny strzeleckie, bandyry i konny „Sokół“, przedstawiał się wspaniale.

Początek uroczystości odbył się w Krakowie, stąd bowiem koło południa ruszyła Wisła do Niepołomic sześciowiosłowa łódź oddziału Sokoła krakowskiego, wioząca przywiezioną przez delegację amerykańską ziemię z grobów polskich za oceanem. Towarzyszyły jej trzy inne łodzie — jedna 4-wiosłowa i dwa skulingi. Gdy ta wyprawa wodna przybyła na miejsce, z przystani wislanej przeniesiono ziemię w worku zapieczętowanym na fładze amerykańskiej do Sokoła w Niepołomicach. Stamtąd zaś ruszyła z nią bandyry z Niepołomic, Staniątek i t. d. pod wodzą b. posła Wójcika, oraz skauci do Kopca.

Na wierzchu kopca zgromadzony już był komitet z prof. dr. Straszewskim i p. Retmańskim, starszymi gniazd sokolich, weterani z r. 1863 ze sztabierami i delegat ze sztabierem gwiazdystą wolnej Ameryki. — gdy wszedł zwolna oddział strzelców Sokoła krakowskiego, niosąc na złożonych karabinach ziemię amerykańską w 500 woreczkach zawartą. Pochyliły się sztabierzy, zalopotała na wietrze ogromna, powiewająca z wysokiego masztu na kopcu ustawionego chorągiew o barwach narodowych, zagrzmiała krótka, mocna, zwarta salwa wystrzałów... Cenny ciężar złożono na ziemi, obok przygotowanej nań specjalnie przez Sokół krakowski małej trumienki cynkowej, na której na osobnej blasze wyrity był napis: „Ziemia z 500 grobów polskich, nadesłana przez Związek Sokołów w Ameryce, złożona na kopcu Grunwaldzkim 1 czerwca 1914 r.“ Obok tej ziemi złożyli weterani w woreczku ziemię z krakowskich grobów powstańców z roku 1831 i 1863, a prezes Sokoła Turcji przywiezioną do redakcji „Nowej Reformy“ w roku 1910, podczas uroczystości grunwaldzkich przez delegatów ziemię z pod Grunwaldu w blaszance z odpowiednim napisem. Wszystko to złożono w trumienkę, a na wierzchu żona redaktora „Wielkopolanina“ w Pittsburghu w Ameryce, rzuciła w pewnej chwili pęk psówych róż, które razem w ziemię zamkniętą zostały w trumienkę.

Rozpoczął się przemówy. Pierwszy zabrał głos prezes Sokoła niepołomiczkiego i miejscowego komitetu sypania kopca p. Wimmer. dziękując rodakom z Ameryki i Górnolazów za przybycie i udział w sypaniu kopca i podnosząc symboliczne znaczenie przysyłania ziemi przez Polonię amerykańską. „Tyle bowiem nas, ile ziemi pod stopami naszymi“.

Po nim przemówił, witany hucznymi oklaskami, przewodniczący delegacji amerykańskiej, prezes Związku Sokołów w Ameryce, p. Staryński. „Nie chcemy podziękowań, nie uczyniliśmy tego dla podziękowań. Wykonaliśmy ten akt wspólności duchowej z ojczyzną, bo pomimo tysięcy mil, jakie ją od nas oddzielają, rozumiemy obowiązek swój narodowy i łączność z matczyną. Uczyniliśmy to, bo bratko! właśnie w tym kopcu pracy robotnika polskiego z Ameryki, który nędzą gnany za ocean duchem trwa przy ojczystym zagonie. Uczyniliśmy to, bo pragniemy silnie, aby w Polsce, pomimo chwilowych partyjnych różnic, zgoda zapanowała wobec wspólnych zadań narodowych. Pierwszy raz jestem na ziemi polskiej i wstrząsnęło mną do głębi wzruszenie. Przybywam tu i manifestuję swój udział jako demokrata, jako republikanin i wolny obywatel z pod gwiazdystego sztabieru, a obok tego syn Polski wierny“. Następnie odczytał p. Starzyński, wciąż entuzjastycznie oklaskiwany, donośnym głosem znany już naszym czytelnikom akt braterstwa, nadesłany przez Sokoła amerykańskiego do Sokoła krakowskiego i złożył książeczkę na 2.400 K na koszt wykończenia kopca.

Znowu rozległa się salwa, poczem głos za brał w imieniu Górnolazów mecenas dr Prądzyński z Raciborza. Przemówił krótko.

ko, pięknie i serdecznie. „Nie przynieśliśmy ziemi, nie przynieśliśmy pieniędzy — przynieśliśmy tu serca nasze z miłością, ojezyny i słubujemy na wieki być i pozostać netylko Górnoślązakami, ale Polakami, wiernymi synami Polski“.

Wspaniale, poetycznie i podniosło przemówił prezes „Sokoła“ druh Turski. Powołał się najpierw na słowa Konopnickiej: „o, ty, ziemi polska“, zwrócił się do aktu „Sokoła“ amerykańskiego i wyraził życzenie, aby kopiec ten był netylko „dumy narodowej gmachem“, jak tam powiedziano, ale czynem i czynów zadatkami, aby z tej mogiły wyrósł kwiat, krwawy kwiat walki i zemsty, jako te róże ponsowe, rzucone przez Polkę z Ameryki.

Następnie wzruszonym głosem odczytywał wyjątki z wielkiej księgi adresów nadesłanych do „Sokoła“ z Ameryki przy tych wozeczkach z ziemią, a poetycznie, męskie, porównując ich zwroty przyjęte zostały przez tłumy gromkimi okrzykami i oklaskami.

Gdy prezes Turski zakończył swą mowę, rozległa się znów salwa wystrzałów, potem pieśń „Boże coś Polskę“, śpiewana potężnym chórem z tysiąca piersi zgromadzonych na Kopcu i u stop Kopca, oraz odczywały się dźwięki orkiestry sokolej, wreszcie znów salwa druga i trzecia wystrzałów. Potem nastąpiło zasypanie trumienki ziemią, oraz dalsze sypanie Kopca. Wykonywano to z niesłychanym entuzjazmem — mężczyźni, kobiety, „chłopy, pany“, dzieci nawet żołnierze z pobliskiej załogi nieprzerwanym sznurem pchali taczki z ziemią po drewnianym pomoście na szczyt Kopca. W ciągu paru godzin nawieziono masę ziemi. Warto zanotować, że w uroczystości samej i w sypaniu Kopca wzięła niezwykle tłumny udział ludność wiejska z okolicy.

Przed uroczystością w okolicach niedalekich Kopca, w lasach pomiędzy Podlęzkiem, a Kłajem, odbyły się wielkie ćwiczenia drużyn wojennych ochotniczych. Wzięły w nich udział następujące sily: W tak zw. oddziale zachodnim drużyny połowe strzelców „Sokoła“ z Krzeszowic; Trzebini, Podgórze i Krakowa — razem 160 osób. W oddziale wschodnim drużyny Sokole i Bartoszewo z Bochni, Niepolomice i Wielezki — razem około 130 ludzi. Nadto w ćwiczeniach, lecz nie w manewrach wojennych brały udział oddziały skautowe — 77 skautów i 121 skautek.

Zakończyły się te ćwiczenia „bitwą“ w pobliżu kopca, w której oddział strzelców zdobywał baterię, oraz efektownymi manewrami zarówno przed jak i po południu w obliczu widzów.

Ostatnią noc po ćwiczeniach drużyny ochotnicze w lasach w pobliżu Niepolomice i przybyły na uroczystość pod Kopiec. Oprócz nich nadejści na uroczystość oddział drużyn strzeleckich w sile 60 ludzi po odbytych własnych trzydniowych ćwiczeniach, a nadto oddział konnego sokola (15 ludzi), weterani, wioślarze i t. d.

Polworna zbrodnia.

(Koresp. „Nowej Reformy“.)

Przemysł, 1 czerwca.

Mała wioska Pikulice pod Przemysłem stała się w nocy z soboty na niedzielę wiośnią potwornego mordu. Nieznani na razie sprawcy wymordowali całą prawie rodzinę dostawcy wojskowego, Markusa Fussa, tamtejszego rzecznika. Mord dokonany był w celach rabunkowych. Fusa, jako dostawca mięsa dla stacyonowanego w Pikulicach 30 pułka dział polnych, miał otrzymać w sobotę znaczniejszą sumę, około 3000 K za dostawę zesłomiejsczną. Ze względu jednak na następny dzień świąteczny kwoty tej nie podjął, nie chcąc jej przechowywać w domu.

Wiadomość o morderstwie doszła do Przemysła w niedzielę wczesnym rankiem. Korespondent nasz udał się tedy natychmiast na miejsce, gdzie zastał już dom otoczony tłumem ciekawych, których w pewnej odległości utrzymywał kordon wojskowy. Na dziedzinie żandarm, agenci policyjni, sąsiedzi i rodzina, brat zamordowanego, oraz synek 10-letni, który wyszedł cało z pogromu istnym cudem.

Od żandarma dowiadujemy się, że ofiarą morderstwa padło sześć osób zabitych, a jedna ciężko ranna. Zamordowani tedy zostali: Markus Fusa, rzecznik, lat 54; żona jego Estera Gittla i synowie: Aron lat 18, Boruch lat 14, Izak lat 8, oraz służąca Regina Fränkel, licząca lat 18. Ciężko poranili napastnicy Rozalię Żapkę, służącą, liczącą lat 20.

Ocalało z tego pogromu jedynie troje dzieci Fussów: 10-letni Mojżesz, 6-letnia Miryam i trzy lata zaledwie liczący Uscher.

Naoczny świadek zbrodni.

Dziesięcioletni Mojżesz, chłopak wcale inteligentny i sprytny, na pytania sprawozdawcy, tak mniej więcej opisał przebieg krwawego dramatu:

„Posłaliśmy w sobotę spać około godziny 11. Paliły się jeszcze świece świąteczne i przykręcona lampka. Około godziny 1-jej zbudziłem się. Ojciec leżał na poprzek łóżka, nogi miał na ziemi. Przy łóżku stał jakiś mężczyzna z drągami żelaznymi w ręce. Schowałem się pod poduszkę, a on mię przez poduszkę uderzył i krzyknął: „Ruhig, bo będzie źle!“ Potem poszedł do matki i spytał, gdzie są pieniądze? Matka mu nie odpowiedziała, a wtedy on uderzył ją w głowę i zabił. Miałym dziećmi (Mirjam i Uszer), które spały z matką, dał spokój i poszedł do kuchni. Tam był straszny krzyk — a on pozabijał wszystkich: Arona, Borucha, Izaka i służącą Reginę. Tylko Róża jęczała cicho.“

Jak on wyglądał? Był młody, wysoki, miał brązowe ubranie i zielony kapelus, na nogach trzewiki. Ja go widziałem przy lampie, którą podkręcił. Gdy już wszystkich pozabijał, wyszedł przez okno za dom i z kimś rozmawiał. Tam za oknem było ich kilku. Ja wzięłem Mirjam i schowałem się pod łóżko. Za chwilę „on“ wrócił, rozbił szufladę, zabrał pieniądze, ubranie i poszedł, a myśmy siedzieli pod łóżkiem do rana.“

Z dalszego opowiadania okazuje się, że przerażono dzieci bali się ruszyć. Dopiero rano sąsiedzi zaniepokojeni spokojem, panującym w domu Fussów, weszli po bezskutecznym pukaniu we drzwi, oknem do wnętrza, zabrali dzieci do siebie, a o dokonanej zbrodni zawiadomili żandarmery, która zaraz otoczyła dom kordonem, zawiadomiła sąd i policję przemyską.

Wnętrze domu.

Wpuszczeni przez żandarmę wchodzimy do wnętrza domu. Za sianką małą mieści się rodzaj alko-

ryzka. W niem okno z szybą wybitą. Tędy wszedł i wyszedł morderca. Na oknie ślady błota i odcisk palców, ważny dla daktyloskopijnych badań. Na lewo drzwi do maleńkiej kuchenki, której całe umeblowanie stanowią: łóżko, szafka i t. zw. „Bankbettel“. W oczy rzuca się nagi, żółty, krwawy cały zboczony, trup dziewczyny. To Regina Frenklówna, służąca z Przemysła, która na święta Zielone przybyła do Fussów i tu śmierć znalazła... Obok niej spata Róża Żapka. Ta ciężko raniona odwieziono zaraz rano do przemyskiego szpitala.

Na łóżku trzy trupy. Aron, 18-letni leży w głowie łóżka. Podobnie jak Regina, twarz ma całą zaskrzepłą w czarnej krwi, na głowie ranę miazdżoną... Ten typ ran powtarza się w wszystkich pomordowanych. W nogach tegosamego łóżka dwóch najmłodszych synów Fussa twarzami do siebie zwróconych. Tych śmierć musiała zaskoczyć nagle. Ściana nad nimi cała krwią zbryzgana — pod łóżkiem i pod „Bankbettlem“ dochodzące do środka kuchni kałuże i strumienie krwi.

Z kuchni na lewo wchodzimy do sypialni Fussów. Dwa łóżka, między nimi okno, a przed niem stół. W pokoju straszny nieład. Na łóżku przy drzwiach zwłoki Fussowej. Takasama rana na głowie. Na drugim łóżku, oparty o nie, stopy na ziemi, nogi w kolanach zgięte, grzbiet na krawędzi łóżka, głowa na poduszce przesiąkniętej krwią, — trup Fussa, mężczyzny atletycznej budowy. Ten, albo bronić się nie chciał, albo uciekać — i zginął pierwszy.

Na ziemi koło niego pełno papierów, wypróżniony portfel i pagilares. Trochę drobnej monety. Z otwartych szafy wysypane ubrania i bielizna. Widać szukan tam za pieniędzmi, których nie było.

Władze bezpieczeństwa rozpoczęły w tej chwili badania i poscig za mordercami. Kierownik komisaryatu policyjnego w Przemysłu r. Benoit zatelefonował o zbrodni do Lwowa, skąd przyjechał najbliższym pociągami agent p. Bandura z psem policyjnym.

Ujęcie morderców.

Z powodu ulewnej deszczu w pierwszy dzień świąt, — doświadczenia z psem nie dały zbyt korzystnych wyników, ślad zbrodniarzy bowiem gubił się w błocie. Jako podejrzanych aresztowano zaraz w niedzielę niejakiemu Józefowi Łosia z Wilcza i Michała Szogara z Trunowic. Jednakże główne poszukiwania zwracały się w kierunku żołnierzy, gdyż tylko oni wiedzieli mogli o zamiarze podjęcia przez Fussa znaczniejszej kwoty pieniężnej. Domysły nie zawiodły. Podejrzani padli na szeregowców Karczmarza i Rybczaka. Rybczak bawił w koszarach, Karczmarz natomiast wyjechał na dwudniowy urlop. Po powrocie miał być aresztowany. Miał wrócić we wtorek rano. Tymczasem wrócił wcześniej, w poniedziałek wieczorem, i zgłosił się natychmiast na inspekcję policyjną, gdzie się sam oskarżył, składając wyczerpujące zeznania.

Według tych zeznań, Iwan Karczmarz, artylerzysta, służący w wojsku rok piąty, karany za kradzież kilkakrotnie, raz 3-miesięcznym, dwa razy 8-miesięcznym więzieniem, był rzekomo tylko świadkiem zbrodni, stał za oknem i pilnował, by ktoś nie nadziedz, morderca zaś miał być Wasyl Rybczak, również artylerzysta, który sam jeden zamordował sześć osób. Według opowiadania Karczmarza, poszedł on z Rybczakiem, bo myślał, że będą kraść, ale nie przeczuwał, że będą mordować. Po dokonanej zbrodni, pojechał do wsi Kupnowice (pow. Radki), skąd po dwóch dniach wrócił i sam zgłosił się na policję, bo go „sumienie ruszyło“.

Karczmarza zatrzymano zaraz na policji pod strażą i zawiadomiono audytoryat wojskowy, równocześnie zaś postawiono zaraz aresztować Rybczaka. W tym celu udał się do Pikulic o godz. 10 w nocy radca policyjny p. Benoit z komisarzem drem Piotrowskim i agentem Dostalem.

Straż wojskowa zastała Rybczaka śpiącego. Zbudzono go i sprowadzono na wartownię, gdzie w obecności komendanta baterji odbyło się jego przesłuchanie.

Wasyl Rybczak, artylerzysta, notowany w „cywilu“ zabijaka, który ma już na sumieniu jedno zabójstwo, za co karany był półtorarocznym więzieniem — zaprzecza wszystkiemu i twierdzi, że otrzymawszy w sobotę „przecczas“ aż do rana, wyszedł o godz. 5 po południu z koszar. Po drodze spotkał znajomego artylerzystę z Żurawicy i poszedł z nim do domu publicznego pod nazwą „Port Artura“, gdzie spędził czas do rana. Wracając następnie około godz. 6 do koszar, spotkał Karczmarza, idącego na kolej.

Zeznaniem tym, wobec stanowczych zeznań Karczmarza, nie dano wiary. Koło Rybczaka postawiono wartę, a urzędnicy wrócili do komisaryatu policyjnego, który tymczasem przybyła komisja wojskowa, złożona z dwóch audytatorów. W ręce tej komisji, po spisaniu odpowiednich protokołów, wydano tak Karczmarza, jak i Rybczaka, sprowadzonych tymczasem pod konwojem wojskowym z Pikulic, na inspekcję policyjną. Obu odwieziono do aresztów sądu garnizonowego. Według kodeksu wojskowego obu czeka kara śmierci przez powieszenie. Sądzien jednak będą już wole nową procedurę, czyli rozprawa przeciwko nim odbędzie się jawnie.

Późno w noc aresztowano jeszcze kochankę Rybczaka, niejaka „Joasie“, na którą tenże powołał się dla wykazania swego „alibi“, polegającego na rzekomym pobycie w „Porcie Artura“.

KRONIKA.

Kraków, 2 czerwca.

Z Zielonych Świąt. Słoneczne i pogodne były tegoroczne święta. To też zgodnie z tradycją Krakowianie tłumnie wyruszyli na wycieczki w dalsze i bliższe okolice Krakowa. Rojno i gwaro było na Bielanych, rojno w Zabierzowie i Krzeszowicach, na Woli Justowskiej i Kopcu Kościuszki. Kiermasz na Bielanych, dzięki pogodzie, udał się doskonale, przekupniom i przedsiębiorcom, którzy rozbili namioty z dewocjami, zabawkami i lakoćkami, pobudowali „panoplika“, w których pokazywali „osobistości ostatniej doby“, hutałki i karuzele, dopełniały tego zespół. Uczestnicy zabawy bielaniejki zwiędali także ogród klasztoru i cele zakonników, co dozwolone jest tylko raz do roku.

Okoliczne uroczyska, jak Panielskie Skąły, Czerna, Krzeszowice, Skąla Kmity i t. m. miały także licznych gości przez obydwa święta.

Mimo, że tłumy udały się na wycieczki za miasto, nie wyludniło się bynajmniej. Ogrody publiczne, błonia, planty, kawiarnie, roily się rozbawiającą świątecznym ruchem nastrojem publicznością.

Na pomnik T. Kościuszki nadesłał do admira. „Nowej Reformy“ magistrat m. Podgórze kwotę 200 koron uchwaloną przez Radę miejską pod warunkiem, że pomnik stanie na Ryнку krakowskim.

O Błonia krakowskie. Pod tym tytułem odbyły się dwa wieczory dyskusyjne w tutejszem Towarzystwie technicznem (ul. Straszewskiego 28), poświęcone omówieniu planów konkursowych na wyłot ul. Wolskiej. Dzisiaj, we wtorek, 2 czerwca o godzinie 6.15 wieczór odbędzie się dalszy ciąg dyskusji. Goście mile widziani.

† Dr Adam Rydel. Świąt lekarski krakowski poniósł ciężką stratę. W dniu 31 z. m. zmarł po długiej i ciężkiej chorobie dr Adam Rydel, lekarz neurolog, jeden z nabytějších i najbardziej cenionych w tej gałęzi medycyny specjalistów. Mimo młodego stosunkowo wieku, — bo w chwili zgonu liczył 42 lata — s. p. Adam Rydel cieszył się zarówno w kołach lekarskich, jak i wśród szerokiej sfer publiczności, wielką powagą i uznaniem dla swej istotnej wiedzy i niezwykle umiarkowanych zalet serca i umysłu.

S. p. Adam Rydel był synem rektora uniwersytetu Jagiell., sławnego okulisty s. p. dra Lucjana Rydla, a wnukiem chlubilnie w literaturze zapisanego filozofa i pisarza dra Józefa Kremera. Osierocił matkę i brata Lucjana, znanego poecie i pisarza.

Pogrzeb odbędzie się dzisiaj o godz. 5 po południu z domu przy ulicy Dunajewskiego 1. 3.

Z teatru miejskiego. Dziś, we wtorek, powtórzenie Molierowskiego „Świętoszka“. Ci, dla których na premierę zabrakło już biletów, będą mieli sposobność po raz ostatni podziwiać niezmównanego Frenkiewskiego Tartuffa. We środę przeprowadza krótkochwilę Schönthana „Porwanie Sabine“, w której Mieczysław Frenkiel do lez rozśmiesza kapitalnym swoim dyktorem Stries. Inne role objęły panie: Kosmowska, Janiczówna, Gryficzowa, Modzelewska i Miławska i panowie: Noskowski, Kosiński, Szymborski, Nowakowski L. i Miarczyński. We czwartek „Głupi Jakób“ Rittnera, w piątek „Zemsta“ Fredry.

Z komisji wodociągowej. Dnia 30 maja b. r. odbyło się posiedzenie komisji wodociągowej Rady m. Krakowa pod przewodnictwem wiceprezydenta Sarego. Przy sprawozdaniu z ruchu wodociągowej, zwrócono uwagę na ogromne zapotrzebowanie wody, które wynosi dziennie do 20 tysięcy m³, w roku przeszłym 12.000 m³. Komisja uchwaliła budowę dalszych studziń wodociągowych. Przyznała następnie ulgi w opłatach taryfowych.

Ze stowarzyszenia nad uwolnionymi więźniami. Walne zgromadzenie odbędzie się 7 czerwca o godzinie 11 przed południem w salach nadprokuratorji państwa w Krakowie (ul. Grodzka 52 I p.).

Produkcyjne teatru Rubiniowego. W przededniu rozpoczynających się z dniem dzisiejszym w teatrze Nowości popisów głośniego ze swych sukcesów wiedeńskich teatru E. Rubiniowego, odbyła się wieczór w południe w sali tego teatru próba produkcyjna popisów niezwykłego medyumisty, urządzona dla przedstawicieli prasy i zaproszonych gości. P. Rubini, młody 25-letni sympatyczny powiewnośności mężczyzna, przedstawia się jako interesujący ze wszech miar typ teatralny, obdarzonego niezwykłą sensualistyczną wrażliwością na oddziaływanie fluidu myśli swego medyum.

Po krótkim, objaśniającym wstępie p. Rubini, wezwany do zaprodukowania swych popisów, wykonał ze zdumiewającą dokładnością szereg niezbyt trudnych zresztą zadań, jakie mu poddawało z widowni. I tak między innymi zdjął z szyi dyrektora Pońskiego i p. Gawlikowskiego krawatki, ułożył je na stole i zamieniwszy, pozawieszał je na właściwym miejscu. Wyszukiwał następnie szereg osób, powołanych do stworzenia kompletu zagadnienia kryminalnego, kojarzył sympatyzujące z sobą pary i t. d. Wszystkie podane mu zagadnienia wykonał najdokładniej ku zdumieniu i niezrędko uciesze widzów.

Epilogiem sensu była wielka produkcyjna na sposób wiedeński urządzona, polegająca na tem, że p. Rubini miał wykonać zlecenie, wymagające nadzwyczajnego wytężenia zmysłu sensualistycznego. Zadanie, skonstruowane przez kilku dziennikarzy, polegało na tem, że p. Rubini miał wskazać drogą pojechał do kawiarni „Esplanade“, tam wyjąć z rekawa jednego z dziennikarzy list, i wręczyć go bufetowej w kawiarni Biszana. Następnie miał pojechać do kwiatarni grunwaldzkiej na placu św. Ducha, odebrać przygotowany tam bukiet i złożyć go na pomniku Mickiewicza w rynku. Trzymając się przy pośrednictwie swego prętu metalowego ręki dziennikarza p. Wierzchowskiego, p. Rubini wyruszył samochodem w towarzystwie kilku dziennikarzy i dyrekcyi teatru „Nowości“ w drogę. Ze zdumiewającą dokładnością dyktował szoferowi kierunek drogi, kierując się przez ul. Starowiśnią, Potockiego, Białą, aż do kawiarni Biszana, stamtąd ulicą Szewską na Szpitalną, gdzie odebrał kwiaty, poczem skierował się na Rynek i złożył bukiet na pomniku Mickiewicza. Całe zadanie wykonał w niespełna pół godziny.

Produkcyjnym Rubiniowego przylgowała się liczna publiczność na ulicach, podziwiająca fenomenalną sprawność teatralną, niewątpliwie jednego w swoim rodzaju. Dodać należy, że p. Rubini nie posługuje się w swoich produkcyjach żadnymi niedozwolonymi sztuczkami, a cały kunszt jego produkcyj polega na zdolności odczuwania myśli drogą teatralną. Jak daleko wyczerpująca fizycznie jest praca myśli medyumisty, dowodem, że skonstruowane przez lekarza dra Fr. tętno Rubiniowego wykazywało 126 uderzeń.

Tragiczne samobójstwo. Graszająca lat temu parę wśród inteligentnej, a zwłaszcza uczącej się młodzieży mania samobójstwa — przychyla na czas pewien. „Taedium vitae“ czy też znudzenie życiem ustąpiło miejsca obojętne ku niemu. Aż oto znowu przychodzi nam zanotować wypadek samobójstwa młodej inteligentnej pani, samobójstwa, spowodowanego — jak wypływa z listu do matki, pozostawionego przez samobójczynię — rozstrojem nerwowym i powstałym na tle jego zniechęceniem do życia. W niedzielę w południe słuchaczka medycyny, Salomea T., zamieszkała przy ul. Zielonej 1. 21 — wyskoczyła z okna mieszkania swego na trzecim piętrze na chodnik uliczny i poniosła śmierć na miejscu wskutek załamania czaszki. Zwiłki tragicznej samobójczyni odwozła trupa do prosekutorji na Grzegórzkach.

Z sali sądowej. (Zbrodnia sprzeniewierzenia). Dziś rozpoczęły się rok przysięgłych w sądzie krajowym karnym w Krakowie, rozprawa, przeciwko 50-letniemu Wojciechowi Małose z Regulic, oskarżonemu o zbrodnię sprzeniewierzenia. Małocha w latach od 1905 do 1913, jako kasyer Spółki oszczę-

dnosci pożyczek pieniędzy w Regulicach zdefraudował 20.276 koron. Dnia 30 stycznia b. r. Instytut patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek przy Wydziale krajowym we Lwowie Jan Kania, po przeprowadzeniu instrycji w powyższej Spółce w Regulicach stwierdził braki, co spowodowało aresztowanie Małochy.

Oskarżony tłumaczy się omyłkami w Kasie i zgubieniem 4000 koron w Krzeszowicach. Stwierdzono jednak, że Małocha, celem przeszkodzenia w wykreśleniu nadużyć, fałszował popyce w księgach. — Świadczenie zeznań obciążającego dla Małochy.

Rozprawie przewodniczy r. Olszewski, oskarża prokurator dr Schwarz, broni obwinionego dr Altendorf.

Zamachy samobójcze. Ubiegłe święta zaznaczone zostały w Krakowie kilkoma zamachami samobójczymi. Oprócz już wspomnianego samobójstwa studentki medycyny, jeszcze dwie osoby targnęły się na swoje życie. Wczoraj około godziny 8 wieczorem w domu obok magazynów kolejowych 38-letni funkcyjnarzusz kolejowy Jakób Gniwnek podrezał sobie gardło brzytwą tak skutecznie, że przeciął je aż do kręgosłupa, skutkiem czego nastąpiła natychmiastowa śmierć.

Dzisiaj zaś rano w domu na placu Groble pod l. 20, 27-letni Ludwik Piszczek, mechanik z zawodu, zażył skoncentrowanego kwasu karbolowego. Dowiademy, na widok wijącego się w bolesciach młodego samobójcy, wezwali natychmiast pogotowie. Przybyły lekarz wypompał Piszczekowi żołądek, poczem przewieziono go do szpitala; stan jego jest ciężki. Jak się okazało z listu pozostawionego przez młodziśca, przyczyną targnięcia się przezeń na własne życie była — zawiedziona miłość.

Niedbalstwo o zdrowie ludzkie. Odnosząc do notatki pod powyższym tytułem, otrzymujemy od jednego z radców miejskich następujące pismo: Przechodząc przed kilku dniami wraz z jednym lekarzem przez Błonia, zobaczyliśmy chorego żołnierza, wijącego się w błotach; zauważyliśmy przy nim dwóch szeregowców, którzy stali bezradnie. Lekarz został przy chorym, ja zaś z jednym szeregowcem aitalismy się do „Oleandrow“, skąd telefonicznie wezwaliśmy karetę pogotowia ratunkowego. Po drodze opowiadał mi żołnierz, że chory dopiero przed pięciu dniami opuścił szpital po operacji ślepej kieszki i mimo, że był dopiero rekonwalescentem, wysłano go do Woli Justowskiej piechotę.

Upadek z tramwaju. Podczas ubiegłych świąt wózy tramwajowe kursowały przez cały dzień przepełnione, tak, że pasażerowie gnili się formalnie na platformach. To, zdaje się, było przyczyną nieszcześliwego wypadku, który spotkał w niedzielę służącą, Bronisławę Podgórska. Podczas jazdy wypadła ona z tramwaju na bruk i odniosła liczne, a dość ciężkie potłuczenia na całym ciele. Odwioził ją na stację wóz pogotowia, a tam na miejscu opatrzone starannie ofiarę wypadku i odesłano do domu.

Bójki świąteczne. Obrzydliwy zwyczaj łączenia odpoczynku świątecznego z libacyami alkoholowymi powoduje zawsze, podczas każdych większych świąt, zwiększenie ilości zwad i bójek, krawo nieraz zakończonych. Tak było w dwa dni ubiegłe, a odnaczały się, jak zwykle, pod tym względem, dzielnice podmiejskie i gminy przyłączone. Tak już w nocy z soboty na niedzielę na Zakrzówku niejaka Anna Roskiewiczowa, żona robotnika, została przez męża jednej ze swych „przyjaciółek“ uderzona silnie w głowę wielkim odłamek węgla kamiennego, tak, że odniosła na głowie ciężkie rany. Musiał ją opatrzyć wezwany lekarz pogotowia.

W Podgórzu, na tak. zw. „Rydłowie“ wynikała w pierwsze święto bójka, podczas ktorej 63-letnia Magdalena Kowal, żona robotnika, uległa wstrząsowi mózgu. W ciężkim stanie odwieziono ją do szpitala.

W nocy znowu z niedzieli na poniedziałek świąteczny na Czarnej Wsi Lełkisz Drużynki i Jan Romanowski, murarz, stoczyli walkę, podczas której Drużynki pchnął Romanowski głęboko nożem w pierś. Romanowski, ranionego poważnie, po opatrzeniu przez lekarza na miejscu, wóz pogotowia przewiózł na oddział chirurgiczny szpitala św. Łazarza. Tym krwawym epizodem zakończony został szereg poważniejszych walk świąteczno-alkoholowych; drobniejszych zaś bójek zanotowały kroniki policyjne cały szereg.

Nieszcześnie wypadki. Ożywiony ruch, jaki panował podczas świąt na ulicach Krakowa, był przyczyną paru nieszcześliwych wypadków. — Niejaka Maryanna Wątroba, służąca w starszym wieku, została na ulicy potrącona przez przejeżdżający szybko sanochód. Na szczęście odrzucił ją na bok, tak, że odniosła tylko liczne potłuczenia na całym ciele, dość jednak ciężkie. — 19-letni zaś uczeń drukarski, Władysław Turliński, jadący na rowerze, — gdy przed kawiarnią „Esplanade“ chciał wyminąć jakiś ekwipaż, spadł z roweru i również bardzo ciężko potłukł się na całym ciele. Obie ofiary wypadków „komunikacyjnych“ opatrzyło pogotowie.

Z zapisków policyjnych. Do mieszkania rotmistrza Belisa w Rakowicach włamano się onegdaj i skradziono ze skrzyni 2500 koron. Jako sprawcę tej kradzieży aresztowano wczoraj ulana Teodora Perkę. Aresztowany przyniósł się, że zapokał pieniądze i wskazał miejsce, gdzie się znajdują. Rzeczywiście pieniądze odkopano i oddano właścicielowi. — Wczoraj aresztowano 17-letniego Lejba Katza, który onegdaj włamał się do sklepu. Katznera przy ul. Krakowskiej 1. 37 i skradł rozmaite towary wartości kilkudziesięciu kor. — Policja krakowska przytrzymała dwóch młodzieńców 13-letniego Wilhelma Kotschura i 12-letniego Ludwika Rumpła z Bogucie koło Katowic, których zabiegli z domu rodzicielskiego, zabrawszy pieniądze. Chłopcy bawili się w Krakowie po nocnych kawiarniach, co zwróciło na nich uwagę władz bezpieczeństwa.

Z kraju.

Przerwa w ruchu kolejowym. Dyr. kol. państw. ogłasza: Celem przeprowadzenia robót około mostu na rzecze Łęg pomiędzy stacyami Grabowem i Zbydniewem linii kolejowej Debica-Rozwadów-Przeworsk nastąpi w dniach 4, 9, 13 i 18 czerwca przerwa w ruchu osobowym o tyle, że podróżni, jadący w wymienionych dniach pociągami nr 713 w kierunku od Debicy poza Grabów i pociągami nr 714 w kierunku od Przeworska poza Zbydniew będą musieli przed wspomnianym mostem wysiąść i przesiąść się do pociągu czekającego po drugiej stronie mostu.

Dostawienie zbiega. Do Nowego Sącza donosi nasz korespondent: Pomocnika tutejszego starostwa T., który w czasie urzędowania dopuścił się pewnych nadużyć, nadto poza urzędem pewnych sprawek, kolidujących z ustawą karną, po ucieczce z Nowego

Sącza, przyszedł do żandarmery w Białej i dostawiła do tutejszego sądu.

Pokasanie przez wściekłego kota. Z Nowego Sącza donoszą nam: Przykry wypadek doznał radca kolejowego, naczelnika tut. warsztatów kolejowych p. Suchanka. Wściekły kot pokąsał jego synka, co stwierdzonem zostało w zakładzie prof. Bujwida w Krakowie, gdzie pokąsanego oddano na leczenie.

Pożar z Palczowie pod Zatorem pisał nam:

Dnia 28 maja nawiedziło gninę tutejszą wielkie nieszczęście. Pożar, wybuchł około g. 5 i pół po południu, zniszczył do szczytu 6 domów mieszkalnych, 5 stajni i 6 stodół. Mimo energicznej pomocy straży ogniowych z Zatora, Podolsza i Spytkowice, tudzież dwóch sikawek kolejowych ze stacji Zator i Spytkowice, których zasługa jest zlokalizowanie pożaru, zgorzały sprzęty domowe i gospodarcze, pościel, odzież, zboże i słoma. Prawie cała ludność wsi w chwili wybuchu ognia zajęta była w polu okopywaniem ziemniaków. Ratunek był utrudniony z powodu braku wody w studniach. Budynki były ubezpieczone zaledwie do 1/4 wartości. Szkoda wynosi około 25.000 koron. Komitet ratunkowy, w skład którego wchodzi: p. M. Naimski, pełnomocnik dóbr zatorskich, administrator parafii ks. W. Janas i naczelnik gminy Palczowice, p. J. Krajdocha, zwraca się do wszystkich, którzy współczują z niedolą bliźnich, z prośbą o łaskawe ofiary dla biednych pogorzelców i przesłanie datków na rzecz urzędu parafialnego w Palczowicach p. Zator.

Ogień powstał w ten sposób, że od płonącej zapalki, którą chłopiec 6 1/2 letni miał zamiar rozniecić ognie, celem upieczenia sobie kartofli, zajęła się niska, słomiana strzechla domu.

Żywiec, 1 czerwca. (Pożar). We fabryce wody sodowej p. Fugentala wybuchł groźny, ze względu na sąsiedztwo apteki pożar. Spaliły się zabudowania mieszkalne i składy flaszek. Szkoda znaczna (15.000 koron), ale ubezpieczona. Dzielnica pracowała straż ze Sporysza i Zabłocia przy intensywnym pomocy młodzieży szkoły realnej.

Kronika lwowska.

Nawałnica we Lwowie. Wczoraj po południu przecięgła nad miastem gwałtowna nawałnica z piorunami. Woda wystąpiła w niżej położonych dzielnicach. Straż ogniowa musiała w kilku miejscach wypompywać wodę z piwnic.

O mandat po ś. p. Wacławie Zaleskim z miast: Brzeżany, Brodowiec, Chodorów postawił swą kandydaturę dr Bronisław Dembiński profesor uniwersytetu lwowskiego.

Aresztowanie księdza pod zarzutem zdrady stanu. Z Gorlic donoszą do „Prisarp. Rusi“, że aresztowano i oddawiono do więzienia sądu gorlickiego ks. Michała Jurczakiewicza, gr. kat. proboszcza w Czarnej na Lemkowszczyźnie. Aresztowany pozostaje pod zarzutem współudziału w zbrodni stanu. O księdzu Jurczakiewiczu była mowa w czasie toczącego się procesu Bendasiuka i tow. Mianowicie przestuchiwany jako świadek, nauczyciel, Jaworski, Ukrainiec, zeznał, że wedle pogłoszek, agitatorzy moskalofisci Kuszara i zasiadający w obecnym procesie na ławie oskarżonych Koldra, mieszkali u ks. Jurczakiewicza, że w jego mieszkaniu prowadził propagandę na rzecz prawosławia, że u ks. Jurczakiewicza przechowywany był sciotpikon, z którym Koldra jeździł z prelekcjami.

Z dzielnicy polskich.

Wyrok na P. P. S. Z Warszawy donoszą:

W sobotę wieczór ogłoszono wyrok w toczącej się od dwóch tygodni sprawie 82 osób, oskarżonych o należenie do Polskiej Partji Socjalistycznej.

Uniewinnieni zostali: Arwaj, Banasiak, Bednarski, Brzozowska, Danczyk, Gocał, Gliksonowska, Horodecki, Kowalski, Kuśmierski, Mrowiec, Cackiewicz, Stolarski i Suzycki.

Na zesłanie na osiedlenie skazani: Boms, Brzozowski

szą podporą szowinizmu polskiego, tylko demonstrować zalatwienie spraw pozostawia ludowi do wykonania, po części dlatego, że uważa to za „poniżające”, po drugie, że jest może za teźbierliwą w występach publicznych, a nie chce sobie popuścić sprawy z landraniem.

Ze świata.

Ks. Światopełk-Mirski, były rosyjski minister spraw wewnętrznych i generał adjutant cara, zmarły dnia 29 maja w Petersburgu, o czym donosił telegram, odegrał znaczącą rolę w rosyjskim ruchu wolnościowym. Po śmiertelnym zamachu na Plehwego, gdy zaczęły się wzdymać fale rewolucji, ks. Światopełk-Mirski, ówczesny generał-gubernator kraju północno-zachodniego, został zamianowany ministrem spraw wewnętrznych. Miał on uspokoić wzburzoną opinię publiczną. W programie swoim oświadczył, że rząd ufa ludności. W tym czasie odbyły się zgromadzenia ziemstw, a samo-wła biurokracja zmniejszyła się. Ale wpływy kół reakcyjne postarły się rychło o usunięcie ks. Mirskiego, który po dymisie wycofał się z życia politycznego i osiadł w swoich dobrach pod Charkowem, gdzie umarł.

Ukraińcy bojkotują Czechów. W Pradze odbył się zjazd czechskich lekarzy i przyrodników, przy którym zorganizowano osobne słowiańskie komitety. Ukraińcy mieli zamiar wziąć także udział w tym zjeździe i zgłosili nawet kilka fachowych referatów. Ale stanowisko czechskich posłów w delegacjach nieprzychylnie dla sprawy ukraińskiej, a sympatyzujące z moskalofilami rozniewało Ukraińców tak, że postanowili się usunąć od udziału w zjeździe i ukraińskie Towarzystwo lekarskie wysłało do komitetu zjazdu stosowne oświadczenie, w którym wywodził swoje motywy, i daje wyraz nadziei, że, gdy Czesi przestaną się o swojej pomylce, wówczas nie będzie stało na przeszkodzie serdecznemu stosunkowi między Czechami, a Ukraińcami.

Śmierć posta. Burmistrz miasta Wels (Austria Dolna) i poseł do Sejmu dolno-austriackiego dr Jan Schauer, umarł tam w 74 roku życia. Burmistrzem był przez 27 lat, posem przez 24. — Zmarły zasłużył się około pozamiatwa i był wiceprezsem państwowego Związku straży pożarnych.

Proces z powodu sprzeniewierzenia. Dzisiaj, jak donosi telegram, rozpoczął się przed sądem przysięgłych w Tryście proces przeciwko starszemu oficerowi pocztowemu Franciszkowi Rjekarowi, obwinionemu o sprzeniewierzenie 127.900 koron. Sumę ową w roku pocztowym wysłał tryesteński urząd pocztowy nr 7 do filii Banku austro-węgierskiego w Tryście za pomocą wozu pocztowego. Przesyłka została odwieziona najpierw do głównego urzędu pocztowego, gdzie przeleżała przez noc, poczem wysłano ją do filii mieszanego banku. Tam po otwarciu worka stwierdzono, że zawiera on papiery, zamiast pieniędzy. Podejrzanie padło na Rjekara, a śledztwo wykazało tyle dowodów winy, że Rjekar stanął przed sądem, obwiniony o sprzeniewierzenie wymienionej sumy.

Zbrodnie sufrażystek. Z Londynu telegrafują: W Vangrave nad Tamizą spalili się kościół. — W pobliżu znaleziono odczepy sufrażystek.

Uprowadzenie inżyniera Z Konstancynopola telegrafują: Rozbójnicy uprowadzili belgijskiego inżyniera rolniczego Taacka, który koło Thyry na linii kolejowej Smyrna-Ajdin miał posiadłość. — Rozbójnicy tureccy pod wodzą Hadzi Mustafy, którzy inżyniera uprowadzili, żądają 128.000 fr. okupu. Belgijskie poselstwo poczyniło u Porty kroki. Rząd wysłał żandarmerii i wydał zarządzenia, celem ochrony życia tego inżyniera.

Wielkie powodzie. Z Tobolska telegrafują: Irtysz zalał w okręgu Tobolskim 86 miejscowości. W niektórych wsiach zniszczone są zasiewy. Telegraficzne połączenie z Tiumen jest przerwane. Droga pocztowa na przestrzani stu wiorst jest zalana.

Mianowania i przeniesienia. Sąd krajowy w Krakowie zamianował asultantem praktykanta sądownego dra Juliana Zagórowskiego.

W kolejniactwie przyjeździ: Władysław Zakulski, aspirant, do kierownictwa ogrzewalni w Woli Duchackiej i Czesław Piatkowski, asystent budownictwa, do sekcji konserwacji Jasio I. Włodzimierz Rychlicki, aspirant, przeniesiony z Jasio do Muszyny. Mianowanie adjunkta, Włodzimierza Melnyka, naczelnikiem stacji Jamnica zostało cofnięte. Albin Kohlkepp, koncepista kolejowy z Łańcuta przeniesiony do Starzawy w charakterze naczelnika stacji; Adolf Kirner, rewident z Zagórza do Przemyśla; Maurycy Thumin, rewident, z oddziału VI do oddziału VIII we Lwowie; Władysław Niedziński, adjunkt, z Podwołoczysk do Przemyśla; Artur Gruber, asystent, z Przeworska do Lwowa; Jan Hermann, asystent, z Jezian do Brodów; Józef Teodorowicz, asystent, z Złoczowa do Krasnego; Antoni Zahajkiewicz, asystent, z Krasnego do Lwowa; Tadeusz Ambroziwicz, aspirant, z Berek Wielkich do Lwowa; Juliusz Jurkiewicz, aspirant, ze Złoczowa do Jezian; Leon Zygmunt Finkler, koncepista kolejowy z oddziału VIII do VI we Lwowie; August Przybylski, asystent maszyn, z kierownictwa warsztatów w Simmering do kierownictwa ogrzewalni we Lwowie.

Zmarli:

Fryderyk Stingl, muzyk, b. profesor konserwatorium w Krakowie, znany z ruchliwej działalności na estradzie koncertowej, jako świetny wolonczelista i akompaniator, zmarł w Krakowie w dniu 1 b. m., przeżywszy lat 47.

Ś. p. Stingl przed laty 11 opuścił konserwatorium krakowskie i przeniósł się do Sosnowca, gdzie udzielał lekcji muzyki i dyrygował miejscową orkiestrą. Przed kilku dniami przybył do Krakowa do zakładu dra Kupeczyka, celem przeprowadzenia kuracji i tam zmarł nagle.

Ks. Jan Stryski, prałat gr.-kat. kapituły przemyskiej, w 71 r. życia, umarł w Iwonicach.

W Radomiu zmarła w dniu 27 z. m. Felicya z Chmielewskich Scibor-Sierkiewiczowa, b. obywatelka ziemska, wdowa po naczelniku kancelarii marszałka szlachty ziem radomskiej, przeżywszy lat 83. Ś. p. Sierkiewiczowa była matką p. Feliksa Sierkiewiczowskiego, inspektora akcyzy miejskiej w Krakowie.

Składki: Na pomnik Tadeusza Kościuszki złożył p. Wojciech Sosulski 1 kor. 60 hal.

Z krakowskiego obserwatorium. — Dnia 1 czerwca termometr doszedł do + 12,7 do + 19,8 C.; barometr wiał się w małych granicach. — Dnia 2 czerwca o godzinie 7 rano stan barometru 738,3 mm., termometru + 13,8 C.; wiatr zachodni.

Repertuar teatru miejskiego im. Słowackiego w Krakowie.

Wtorek: „Świętoszek“.

Repertuar teatru ludowego w Parku krakowskim.

Wtorek: „Skaly panieńskie“.

Repertuar teatru lwowskiego.

Sroda: „Hamlet“.

Proces Bispinga.

(Telegr. „Nowej Reformy“.)

Warszawa, 2 czerwca.

Wczorajsze posiedzenie sądu w sprawie Bispinga rozpoczęło się o godz. 1 po południu. Odczytano protokół oględzin i sekcji zwłok zamordowanego księcia, poczem wręczono ekspertom włosy i buty Bispinga, oraz ubranie zamordowanego księcia. Ekspert Taranuchin oświadcza, że krwi na butach Bispinga jest za mało, aby można twierdzić, czy jest to krew ludzka, czy zwierzęca.

Nastąpiło dalsze przesłuchanie świadków.

Świadek Eustachy Ks. Sapięha oświadcza, że książę Drucki-Lubecki miał kupić od niego majątek Stanisławów. Pośrednikiem był Bisping. Czy Bisping był w tej sprawie interesowany, świadek nie wie.

Prokurator zapytuje świadka, czy wie, że książę chciał go zamianować jednym z egzekutorów swego testamentu.

Świadek potwierdza to, zaznaczając, że książę w r. 1911 i na wiosnę r. 1912 wspominał mu o tem, nie jednak konkretnego z tego się nie wywniosło. O Bispingu wyraża się świadek dodatnio, uważa go za człowieka o poczuciu moralnym i estetycznym, ale za bardzo nerwowego.

Przewodniczący: Czy Bisping umiał panować nad sobą?

Świadek: Tak, raz tylko widziałem, jak stracił panowanie nad sobą i uniósł się. O stosunkach księcia z Bispingiem świadek nie wie. Dalej oświadcza świadek, że zmarły administrator Kociel zostawił majątek księcia w złym stanie.

Świadek hr. Pułowski, jeden z egzekutorów testamentu, opisuje stan majątkowy księcia. Opowiada, że po śmierci księcia pozostało około pół miliona rubli długów hipotecznych i do 400 tysięcy rubli długów krótkoterminowych, prywatnych i bankowych. Co się tyczy fałszywych weksli, świadek dowiedział się od osób trzecich, że postanowiono je zakwestyonować, nie było jednak dotyczących dowodów. Podanie do sądu napisał w tej sprawie doradca prawny księcia, adwokat Olszowski, a rada familijna nie wchodziła w treść podania, uważając go za zwykłą formę prawną.

Na salę wchodzi świadek inżynier Jasiak i zostaje zaprzysiężony. Pojawienie się tego świadka wywołuje na sali ogólne poruszenie, on to bowiem zgłosił się przed kilku dniami za pośrednictwem obrońcy Papieskiego, zapowiadając ciekawe zeznania. Jasiak, inżynier kultury rolnej, kończył studia w Meklemburgii; pochodzi z Poznańskiego. Po zbrodni czytał w dziennikach o jakimś panu w czarnym palcie i złotych butach, ale bał się mówić o tem, aby go nie aresztowano. Do Bieniewia, gdzie prowadził roboty melioracyjne, wyjechał w dzień zabójstwa księcia, ale zamyśliwszy się, przejechał stację Błonie i wysiadł w Teresinie. Pragnąc dostać się do Błonia, wyszedł na szosę, sądząc, że znajdzie jakąś furmankę. Spotkał po drodze kamieniarzy, z którymi rozmawiał. Papierosy palił stale i nosił je w kieszeni kamizelki, tak jak Bisping. Świadek wskazuje dokładnie drogę, którą szedł. Zgadza się to z zeznaniami świadków. Świadek ubrany był w czarne palto, złote buty i w ciemny brązowy kapelusz; mówił o tem świadkowie w swoich zeznaniach, czemu prokurator nie dawał wiary. Szedł stale lewą stroną planty kolejowej, w przeciwnieństwie do Bispinga, który szedł prawą stroną planty. Świadek potwierdza zeznania kamieniarzy i służby drogowej i zeznaje ogółem korzystnie dla oskarżonego, co przynajmniej nawet prokurator.

Telefoniczne i telegraficzne

Wiadomości „Nowej Reformy“

z dnia 2 czerwca.

Cwiczenia strzeleckie studentów.

Wiedeń. Przez oba dni Zielonych Świąt odbywały się tu ćwiczenia w strzelaniu młodzieży szkół średnich z całego państwa. Z Galicji przybyło około 500 studentów, którzy zwracali ogólną uwagę. Na dworcu oczekiwali studentów polskich: kierownik ministerstwa galicyjskiego Morawski, szef sekcji Małdeyski, sekretarz ministerstwa Gubrynowicz, którzy odprawiali studentów do koszar na Heumarkt. Studenci polscy brali wybitny udział w strzelaniu i odznaczyli się ogromną brawurą. — Szczególnie zwracali na siebie uwagę strzelcy, studenci z V. gimnazjum lwowskiego i związek strzelecki z Krakowa. Dzisiaj studenci odjeżdżają z Wiednia.

Nie obeszło się bez demonstracyjnego zajęcia między studentami serbskimi i słowiańskimi, a Chorwatami. Studenci serbscy napadli na 50 studentów chorwackich, znajdujących się w jednej z restauracji i obrzucili ich, jakoteż prowadzącego ich profesora Lubratowicza, zgniłymi jajami. Po wkroczeniu policyi demonstranci rozproszyli się.

Niemcy przeciw Czechom.

Litomierzycze. Na zgromadzeniu powiatowego Związku niemieckich radykałów z gmin wiejskich powiatu litomierzyczego uchwalono rezolucję, domagającą się zwolnienia Rady państwa, a dalej występującą przeciwko namiestnikowi Thunowi i ministrowi robót publicznych Trnce z powodu jego rzekomego uciśnienia Niemców.

Liberzec. Na zgromadzeniu, zwołanem przez narodowców niemieckich, uchwalono rezolucję, domagającą się ustąpienia ks. Thuna, namiestnika Czech, tudzież zwracającą się przeciwko ministrowi Trnce.

Schulverein.

Frywald. Zjazd „Schulvereinu“ uchwalił utworzyć grupy miejscowe w Niemczech z okolicach nieniemieckich.

Zjazd esperantystów.

Franzensbad. W niedzielę otwarto tutaj IV zjazd esperantystów z państw austriackiego. Przybyło około 500 uczestników wszystkich krajów monarchii. Ministerstwo wojny wysłało swojego przedstawiciela, również przybyli przedstawiciele miasta i starostwa. — Przed otwarciem zjazdu odbyło się uroczyste odsłonięcie pomnika esperantystów.

Oświadczenie Teodora Kossutha.

Budapeszt. Brat zmarłego Franciszka Kossutha, Ludwik Teodor Kossuth oświadczył, że wyjechał z Budapesztu i nie wróci już na Węgry. Oświadcza on, że nie pozwoli, aby zwłoki jego pochowane zostały na ziemi węgierskiej i każe zwłoki swoje spalić. Nie chce spoczywać w ziemi węgierskiej, żałowany walkami, jakie rozegrały się między partiami węgierskimi nad otwartą jeszcze mogiłą brata, którego ostatniej woli nie uszanowano, albowiem zamiast Apponyego, wybrano przewodniczącym demonstracyjnie hr. Karolyego.

Odjazd eskadry austriackiej do Durazzo.

Walona. Pierwsza dywizja austriackiej eskadry odjechała wczoraj w południe do Durazzo.

Z Durazzo.

Durazzo. Panuje tu spokój. Rokowania z powstańcami toczą się dalej.

Włoska ręka.

Berlin. „Loc. Anzeiger“ donosi ze Skutari: Stwierdzono, że czterech emisariuszów włoskich podburzało chłopów muzułmańskich do powstania i marszu na Durazzo.

Zografos posłem do Izby greckiej.

Afety. Przy wczorajszych wyborach uzupełniających do Izby dep., wybrano szefa rządu autonomicznego w Epirze, Zografosa.

Wybory w Rumunii.

Bukareszt. Wczoraj odbyły się wybory z pierwszego Koła wyborczego do zgromadzenia konstytucyjnego. Wybrano 45 liberalów, 17 konserwatystów, 9 konserwatywnych demokratów, 2 niezawisłych. Potrzebne są 4 wybory ściśle.

Rozwiązanie skupczyzny.

Belgrad. Wśród obecnych warunków politycznych jest rzeczą prawdopodobną, że skupczyzna zostanie rozwiązana w najbliższym tygodniu. Obecnie koła polityczne omawiają pytania, jakimu gabinetowi powierzyć król przeprowadzenie wyborów. Ze źródła dobrze poinformowanego donoszą, że król dla pozorów zasięgnie rady prezydenta obecnej skupczyzny i przywódców stronnictw, w rzeczywistości jednakże już postanowił zatrzynąć Pasicza na stanowisku prezydenta gabinetu.

Zatarg w miastach włoskich.

Rzym. Między miastami Cattania a Porto Empedocle wybuchły zatargi z powodu sprzeczności interesów przy transporcie siarki. — W Cattinii Izba robotnicza ogłosiła 24-godzinny strajk. W odpowiedzi na to w Empedocle robotnicy ogłosili strajk, zwrócony przeciw konsorejum siarczaniemu. Podczas tego strajku wykonano atak na wagon z siarką, na dworze i zabudowania inne. Kilka zapalono. Wyślano na miejsce wojsko dla stłumienia niepokojów.

Zjazd urologów.

Berlin. Międzynarodowy kongres urologów rozpoczął wczoraj obrady w sali Izby panów. Dyskusja toczy się w języku niemieckim, francuskim i angielskim. Przybyło bardzo wielu lekarzy i lekarzek. Obrady potrwają do piątku. Ze zjazdu połączona jest wystawa naukowa.

Strajk w Petersburgu.

Petersburg. (Ag. Pet.) Wskutek mającego się niebawem rozpocząć procesu z powodu starw w fabryce obuchowskiej zawiesili wczoraj robotnicy pracę w fabryce pułilowskiej, w dokach bałtyckich i innych wielu przedsiębiorstwach. W południe 50.000 robotników urządziło demonstrację, jednakże policya ich rozproszyła, 8 osób aresztowano.

Petersburg. Wczoraj strajkowało 80.505 robotników w 155 zakładach. Grupa robotników fabryki Lessera urządziła wczoraj wieczór demonstrację. Policyę konną, która interweniowała, obrzucono kamieniami, przyczem dwóch zraniono. Czterech robotników uwięziono.

Oświadczenie Roosevelta.

Nowy Jork. Roosevelt publicznie oświadcza, że po powrocie ze służby syna, który odjedzie się w Hiszpanię, zaatakuję publicznie Wilsona i rozpocznie znowu intensywną działalność polityczną.

Spotkanie z górą lodową.

Londyn. Parowiec „Royal Edward“ spotkał się onegdaj na wodach amerykańskich z górą lodową. W ostatniej jednak chwili maszynista dał kontrprąd i cofnął okręt wstecz całą siłą, dzięki czemu uniknięto katastrofy. Na pokładzie znajdowało się 650 osób.

Po zamknięciu kroniki.

Ze sportu footballowego. W oba dni świąt ubiegłych zwolennicy sportu mieli widowisko z zapasów „Cracovii“ z wiedeńską drużyną drugoklasową, ale jedną z najsilniejszych, klubu „Admira“.

Zawody te były wcale interesujące. „Admira“ okazała się dla biało-czerwonych przeciwnikiem zgola groźnym. Rozporządza ona niezłą techniką piki i poszczególnych graczy, oraz szybkimi biegaczami, nadto jest wcale dobrze zgrana. W walce z nią „Cracovia“ w pierwszy dzień zapasów miała szanse ledwie że równe, pomimo, że ma już za sobą w tym sezonie zwycięstwo nad pierwszoklasowymi „Amatorami“. Gra toczyła się ze zmiennem szczęściem; piłka szybko przenosiła się z jednej połowy boiska na drugą, przyczem do paury obie strony zdobyły bramkę po dwa razy. Po paunzie w niedzielę wysiłki obu stron pozostały bez rezultatu. Wynik ogólny 2:2 podkreślił równość sił walczących drużyn i tem większe wywołał zainteresowanie co do zawodów poniedziałkowych, w których biało-czerwoni musieli się starać o odzyskanie swego prestięgo i pierwszoklasowego, a „Admira“ znowu utrzymać się przy swoim.

Jakoż istotnie zapasy poniedziałkowe były niezwykle zawzięte. „Cracovia“ grała z wytężeniem wszystkich sił, a „Admira“ z takim temperamentem, że podobne to było bardzo do brutalności. Nieprawidłowości też było podczas tych zawodów

sporo, jeden z graczy „Cracovii“ otrzymał potężne kopnięcie, za co ją później może usatysfakcjonował rzut karny, podyktowany przez sędziego na niekorzyść „Admiry“. Z rzutu tego bialo-czerwoni zdobyli bramkę raz „wyrobili“ ją sobie sami po raz drugi — a że i „Admira“ strzeliła jednego tylko jednak gola, więc wynik poniedziałkowy zapisał się niewielkiem wprawdzie, ale zwycięstwem „Cracovii“. W ten sposób wróciła na swoje „podniebne szlaki“ zwycięstwa, jak się wyraziło jedno z pism, z których spadła w niedzielę „na samą niemal ziemię“.

Sędziował w oba dni bardzo poprawnie p. Jachec.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca.

Michał Konopiński.

Nadesłane.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od redakcji).

Wrażliwość głowy, zawrót, ból głowy, zły humor, markotność, a nawet melancholia, która doprowadzić może człowieka do rozpacz, wszystkie to są krytyczne i niebezpieczne skutki zatwardzenia. Nowoczesna medycyna stara się wszelkimi możliwymi sposobami zapobiedz temu i posługuje się w wypadku tym ze wszystkich gorzkich wód, najcenniejszą wodą „Hunyady János“, którą pierwsze powagi na polu chemii, jak: J. v. Liebig, Bausen, Fresenius, Ludwig i t. d., uznają za najnamienitszą przedstawicielkę wód gorzkich. — Zażyte przed spaniem łyżeczki lub całej szklanki od wina Saxehera gorzkiej wody „Hunyady János“ powoduje następnego rana 1—2 ciastowate wypróżnienia bez najmniejszego parcia. Owa gorzka woda, zażyta naczeczko przez osoby dorosłe w ilości 1 do 2 szklanek od wina, działa jako niezaprzeczenie pewny i przyjemny środek przeczyszczający, powodując kilka stolców. Chorzy czują natychmiastową ulgę i cieszą się stale dobrem zdrowiem.

ADAM RYDEL

doktor medycyny

urodzony 21 października 1872 roku, po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzony św. Sakramentami, zmarł dnia 31 maja 1914.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek dnia 2-go czerwca b. r. o godzinie 5 tej po południu z domu żałoby L. 3 przy ulicy Juliana Dunajewskiego.

Nabożeństwo żałobne

odprawione zostanie wa środę dnia 3 czerwca b. r. o godzinie 10 rano w kościele O. O. Reformatów. Osobne zawiadomienia rozsyłane nie będą.

Zakład pogrzebowy „CONCORDIA“ Jana Wolnego w Krakowie, plac Szpitalny L. 2.

Karlsbad -- Dr Kołaczkowski

ordynuje od 1 maja

Malleser Ritter Muelbrunnstrasse 6.

Izydor Keihoffer

zmarł 1 czerwca 1914 w 48 roku życia.

W smutku pogrążona rodzina zaprasza na obrzęd pogrzebowy, który się odbędzie we środę dnia 3 czerwca b. r. o godzinie 11-tej przed południem z domu żałoby przy ulicy Morsztynowskiej Nr 1 (obok Grzegórzeckiej) na cmentarz izraelski.

Drowi Arturowi Frommerowi za szczerliwie przeprowadzoną operację, która uwołniła mnie od długotrwałej i uciążliwej choroby, oraz radcy cesarskiemu drowi Tymotenszowi Piotrowskiemu za troskliwą opiekę lekarską, dziękuję jak naj-usilniej

Wulkanowa.

4501

Nowość

w ubezpieczeniu życiowym.

Od dziesiątek lat znane w Austrii angielskie Tow. ubezpieczeń na życie „The Gresham“ zaprowadziło obecnie nowość: ubezpieczenie rodzinne. Podług tej taryfy można się ubezpieczyć w ten sposób, że po śmierci ubezpieczonego pozostała rodzina otrzymuje zaraz 6 proc albo 10 proc sumy ubezpieczonej, następnie roczną rentę w tej samej wysokości aż do oznaczonego w policyi terminu wypłaty całkowitej sumy ubezpieczonej. Oplaty premii w tej taryfie są bardzo niskie. Szczegółowe objaśnienia i prospekty wysyła na żądanie darmo i oplatnie Generalna Agencja w Krakowie, Grodzka 18.

4039 1 2

Aniela Szpornówna

Adam Bryndzki

Kraków.

Trzebinia.

Dr med. A. Edelman

b. prakt. kliniki med. prof. Dra Jaworskiego w Krakowie i b. aspirant kliniki prof. Noorde-na w Wiedniu, ordynuje w Karlsbadzie „Haus Vulkan“.

3046

ordynuje, jak zwykle, przez lato lekarz zakładowy Dr Kalikst Włynski 3916 4 10 (przez zimą w Arco.)

CZEKOLADA

A. Piaseckiego
W KRAKOWIE

niezrównana smaku.

Sanatorium Gutenbrunn i miejski zakład leczniczy, Baden pod Wiedniem.

Kąpiele świetlne i powietrzne, słoneczne, Kartografia, leczenie radyowe. (Dr Eryk Kühnelt).

Lekarze kier.: Dr Otto v. Aufschneider i radca ces. Dr D. Podzhradsky. Prospekty za darmo.

Adwokat Dr Marceli Fechtdegen

przeniósł swoją kancelaryę ze Lwowa do Rzeszowa, ulica Zamkowa Nr

Wojciech Bucki

długoletni przykrawacz firmy J. LIPCZYŃSKI otworzył magazyn krawiecki w tym samym lokalu w Rynku 32 w Krakowie. 4477 Materye angielskie! Ceny przystępne!

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY

M. FISCHERA

Kraków, ulica Andrzeja Potockiego L. 2, poszukuje rutynowanego technika. 4091 7 10

Najznaczniesze kąpiele morskie na austriackiej Rivierze. Znaczna zawartość soli i wysoka temperatura wody. Wspaniałe drogi brzegiem morza i interesujące wycieczki morskie. — Prospekty wysyła bezpłatnie Komisya kuracyjna Abbazia. 4214.

Powodzenie

ma to do siebie, że rodzi nie tylko zazdrość, lecz i chęć naśladowania. To też dziś w obiegu handlowym pojawiają się ciągle naśladownictwa, które chcą płynąć pod żaglami „FRAMOS“.

Ocenę wartości tych naśladownictw — oddaje pod sąd P. P. Palaczy papierosów, a szczególnie zwolenników tutek cygaretowych „FRAMOS“.

Fabryka tutek i bibulek cygaretowych
M^{ro} Wł. Beldowskiego
w Krakowie.

Krem do zębów.
KALODONT
Wod pas ust.

Tysiące

świadczeń pierwszorzędných powag naukowych stwierdza, że jamę ust i zęby pielegnować dziś można racjonalnie jedynie tylko TLE-NOLAMI (eliksyr, pasta i proszek), wyrabianymi podług przepisu dra Napoleona Cybulskiego, prof. Wszechnicy Jagiellońskiej. 3276.

POMPY wszelkiego rodzaju, ARMATURY wodne i parowe, WODOCIĄGI dla miast, gmin i folwarków. TU 351NY najlepszej konstrukcyi, budują

Inżynier Józef

Panna z ukończoną buchalterią, piszącą na maszynie, poszukuje kłopotliwej bezpłatnej praktyki w jakimkolwiek biurze. M. J. 25 poste restante Kraków. 4358 3 8

Kupię obraz

Wit. Pruszkowski. Zgłoszenia z podaniem ceny: W. R. 911 poste restante Kraków, za okazaniem kwitu inserat. 4363

Automobil

"Benz", 30 HP, używany, w dobrym stanie, bardzo tanio do sprzedania. Wianicki, Kraków, Anstrodaimler, Smoleńska 31. 4380 2 2

Zegiestów-Zdrój

Pensjonat w słonecznym położeniu, wikt wyborowy, higieniczny, na świeżym powietrzu, całonocne utrzymanie od 7 K. Zgłoszenia: Zegiestów-Zdrój, Pensjonat Bronisławy Garwolińskiej 3988 3 4

Do wynajęcia

od pałaznika 4 pokoje elegancie, widne, słoneczne, przedpokój, łazienka, gaz, kuchnia, 2 spiżarnie, komfort, elektryka, gaz, rękawice, — Groble 3, Wiad. na miejscu, II p., na lewo. 4036 4 4

Garderoba damska i dziecięca, letnia, odzieżowa, w najlepszym stanie, oraz nowe bluzki i suknie spacerowe i wieczorowe. — Ogł. 4372 3 3

Samochód

francuski, 14 HP, 4 cyl., 4 siedzenia, model tegoroczny jeszcze, w gwarancji, tanio do sprzedania. — Wiadomość: Inż. Pindelski, Wadowice. 4393 3 3

Do sprzedania

dom wraz z ogrodem, w słonecznym położeniu, w Nowym Sączu, z podwójnym wejściem, za 8000 koron. — Zgłoszenia: J. L. poste restante Nowy Sącz. 4374 3 3

Karlsbad.

Pensjonat polski Dobrosława Krejczy, w domu „Dammhirsche”, sto krów od Mühlbrunn. Tygodniowo za mieszkanie z całonocnym utrzymaniem od 50 koron. — Adres telegraficzny: Krejza, Karlsbad, Dammhirsche. 3589 6 10

Elegancji, na 5 osób, mało używany **Samochód** tanio do sprzedania. Adres właściciela: Kraków, Półwieś, Kościuszki 48. 4288 3 3

Inteligentna

pracowita panna, znająca się na gospodarstwie i kuchni (była przez kilka lat towarzyszką, zarządczynią i wychowawczynią), poszukuje odpowiedniej pracy zaraz. „Memento” poste rest. Kraków. 4360 4 0

Do wynajęcia

8 pokoi, kuchnia, alkowa, przedpokój, pasaż, spiżarnia, balkon, z elektryką. — 1 pokój, kuchnia, alkowa, przedpokój, balkon, z elektryką. Od 1 czerwca, ulica Siemiradzkiego 21. 3924 9 10

Fusye podatkowe

sporządza i udziela informacji **konces. zawodowe Biuro**, ul. Duna-jewskiego 2, parter. 3592 12 15

Urządzenie palisandrowe

pokoju jadalnego i mahoniowego gabinecie, do sprzedania. Wiadomość: Wrzesińska 3, I piętro, drzwi na prawo. 4395 3 3

Krynica-Zdrój.

Pensjonat Urszula-Stefania pierwszorzędną, pokoje słoneczne, kuchnia higieniczna, ceny umiarkowane. Dembiński. 4128 5 10

Buchaltera uzdolnionego do prowadzenia ksiąg buchaltery podwójnej, oraz sprawozdania bilansów, chłodziarstwa, poszukują dzierżawcy browaru parowego w Zaczerniu, poczta Rzeszów. — A. Silber i M. Rebhun. — Zonaty ma pierwszeństwo. — Posada do objęcia zaraz. 4409 3 3

Przeciw astmie duszności wskaż kataru okazyjnie skuteczne mi papierozy i proszek **Dra Cléry**. Próbkę zadarmo, opł. Pisać pod adresem: Dr Cléry, 53, Bd St. Martin, Paris. 328 20 0

„Spory” światowej sławy **Klatowskie wspaniałe** olbrzymie gwoździiki.

Odnaleziona najwyższa nagroda: w Pradze, Wiedniu, Lyonie, Antwerpi, Amsterdamie, Hamburgu, Frankfurtu nad Menem. Wybór doborowych 10 szt. 30 K. sortu reklamowych „10” gwoździiki olbrzymie „10” wspaniałe „6” „ogrodowe” „3” Wysyłka gwoździków **FR. SPORA** Klatowy (Klatau), Czechy. 2091 13 13

Absolwent gimnazjalny

poszukuje jakiegokolwiek zajęcia rano lub po południu. — Absolwent B. G. poste restante Kraków, za okaz. kwitu inserat. 4396 3 3

Sklep

z dwiema ubikacjami na skład, do wynajęcia. Ul. Zwierzyniecka 6. 4263 3 4

Inteligentna ekspedientka

z praktyką handlową, władająca językiem niemieckim, potrzebna do cukierni pod firmą: Józef Siemontowski, fabryka wyrobów cukierniczych, Kraków, ulica Bracka. 4347 3 3

Mikroskop

maszynna do pisania, pianola, tanio do sprzedania. Kraków, ulica Głębia 1, 5, handel mebli. 4387 3 5

Pies

rasy seter, maści brązowej, jest do odebrania po udowodnieniu prawa własności w drukarni „Sztuka”. Kraków, Sobieskiego 16 A. 4405 2 2

Pielęgniarka

połącza się Sz. Publiczności. — Podejmuje się opieki nad chorymi po domach. Pielęgniarka, ul. Czarnowiejska 23, II p. 4325 3 0

Myślenice-Zarabie

do wynajęcia na lato dwa mieszkania. Wiadomość: Batko, na miejscu, lub Rynek Kleparski 13, II p. w Krakowie. 4327 3 6

Fikus

2 1/2 m. wysoki, z braku miejsca tanio do sprzedania. Felicjanek 27, II piętro, na lewo. 4437 2 2

Skład fortepianów i pianin pod firmą **Zygmunt Raba** w Krakowie ulica św. Jana 1. 13. 4324 2 2

przebiega instrumenta z pierwszorzędną fabryką najtańszej, z gwarancją kilkoletnią. Wyłączne zastępstwo firmy Braci Stigl. 252 40 0

Kielbasy wiejskie

czysto wieprzowa, specjalne, wyrobione ze szynki i polędwicy, oraz inne wędliny, wytwarzane sposobem domowym wiejskim — o 100% lepsze niż wszystkie wyroby inne — tudzież smalec, celem zapoznania P. T. Publiczności z doborowymi wędlinami sprzedaje o 10% taniej niż wszędzie. Pierwszy specjalny skład wędlin **Kraków, ul. Długa 24**. Kupcom i odsprzedawcom znaczny opust! 1443 30 80

Od 1 czerwca

do wynajęcia 3 pokoje słoneczne, przedpokój, kuchnia, łazienka, oświetlenie elektr., z pryszni. Wiadomość u dozorcę domu, Blich 4. 2250 20 0

WAZNE!

S. Katzner, Bracka 5 kupuje i sprzedaje: meble, dywany, ubrania męskie i damskie, futra, kosztowności, oraz rzeczy starożytne i spadkowe. Wystarczy wezwanie kartą koresp. 3427 17 20

I. Wiedeński konces. zakład

używanych pojazdów i uprząży ma zawsze na sprzedaż w bardzo wielkim wyborze bardzo piękne, od zamożnych osób pochodzące landa, polkryte jedno i dwukonne kucerkafury wszelkiego rodzaju, lekkie pabrylolety, browne i t. d. — Kukuje też wszystko ze zwiniętych stajen za gotówkę lub przyjmując w komis **Karol Fischer, Wiedeń, II, Praterstrasse 72** Hotel Nordbahn. Tel. 20107. 241 61 0

Raki

sozyste, codziennie świeżo łowione, ręcząc, są nadają żywe, wysyłam w 5-kg. koszykach: 120 raków na zakup K 5-50, 90 raków stołowych K 6-50, 60 wielkich stołowych K 8-—, 40 największych raków „solo K 12-—, L. Altnen, Podwalczyńska 5. 4344 4 5

Czereśnie,

wiśnie wielkie, porzeczki, świeżo rwane, 5 kg. za 3 K, wysyła J. Müller, właściciel winnic, Kiskunhalas, Węgry. 4343 4 10

Maszyny ręczne, nożne i krawieckie, używane kanapki, otomany, szafa z lustrem, stoły, biurka, sprzedaje się tanio. Kraków, ul. Głębia 5. 4398 3 5

Do wynajęcia

od 1 lipca całe II piętro, róg ulicy Szpitalnej i św. Marka 25, składające się z 7, względnie 8 pokoi, z przynależnościami, z komfortem urządzone. To samo może być podzielone na 4 i 3 pokoje z kuchnią — oraz przy ul. św. Marka 27, 4 pokoje z przynależnościami, na I piętrze, tamże są sklepy do wynajęcia. Blizsza wiadomość u dozorczyń na miejscu, albo u właściciela, ulica Starowisła 10, I piętro. 4434 2 8

Ognie sztuczne salonowe!

Już wyszedł nowy cennik dla odsprzedających — wysyłka odwrotnie. **M. Mądrykowski, Kraków-Przegorzał.** 4226 6 0

Zakład kamieniarski Hochstim, Sternberg i Frucht Kraków, Starowisła 1. 10 Tel. 2180. Utrzymuje wielki wybór gotowych pomników, z granitu, marmuru i t. d. — Wykonuje wszelkie roboty marmurowe. Kosztorysy i projekta bezpłatnie. 2632 27 50

W OGRODZIE

naprzeciw cementarza krakowskiego poleca się najdoskonalsze drzewka do obsadzenia gróbów: róża płacząca, jesiony, wierzby, głogi, tujy itp. kwiaty zimo-trwałe i letnie jak również podług życzenia Szanownej Publiczności obsadziamy groby drzewkami i kwiatami. — Ceny możliwie przystępne. — Zarząd ogrodu przy cementarzu 3581 10 10 o. p. Kraków.

Kapelusze damskie

modele paryskie, tanio poleca **Franciszka Sachar** Stradom 27 i św. Agnieszki 10 przystanek kolei elektrycznej. 3884 8 8

Kilka dzieł ilustrowanych

stare monety srebrne, kandelabry, zegar antyk, oraz trochę cennych drobiazgów i obrazów do sprzedania. Handlarze wyłączeni. Floryńska 55, III p., od 12—1 i od 4—5. 3886

Na śluby

chrzty, połowania, wycieczki, wynajmuje samochody i powozy. — Piotr Guzikowski, Groble 5. Telefon 336. 3916 7 0

Rękawiczki

damskie, imit. skóry, w najlepszym gatunku, we wszystkich kolorach po 90 h. Juliusz Nacht, Stradom 5, Nr tel. 2194. 4318 4 5

W Muszynie

nad Popradem, tuż koło Krynicy położonej, są w dwóch willach „Zorza” i „Ju-trzenka” na sezon letni różne pomieszczenia kompletnie urządzone, z kuchnią lub bez, do wynajęcia. — Blizsze informacje udziela właścicielka **Ludmila Schneider, Jasło, ul. Czackiego.** 3920 7 10

Główny skład w Drogueryi J. Hanak i Sp. Mag. Farm., Kraków, Szewska 5. 2822 7 10

Wyroby tkackie

z najlepszego przedziwa, jak najstaranniej wykonane, jako to: **Płótna białe zwykłej i przeciwciaradowej szerokości, dymy, drożdżki, chusteczki do nosa, ręczniki, ściereczki, obrusy serwetki** — poleca 2684 9 10

Tkalnia płócien

Michała Miesowicza w Korywie obok Krosna.

6000 Kola-Dultz małych pudełek zadarmo!

Chciałbym chętnie dać każdemu, mającemu słabe nerwy, próbkę swego środka. Wzmocnia on nerwy i polepsza przez to tak dalece zdrowie, że się wkrótce czuje każdy tak świeżo, dobrze i przedsięwzięto, jakby to było wpływem natury. Kola-Dultz ponadto ochrania także nerwy przed słabością na przyszłość. We własnym interesie każdego czytelnika tego ogłoszenia, który nie posiada doskonałych nerwów, lub łatwo się męczy i rozstraja, albo cierpi ból głowy i bezsenność, czyżby aby spróbował Kola-Dultz, a prawdopodobnie będzie mógł on powiedzieć, jak wielu innych: **Nie mam już nerwów!**

Najlepszymi nerwami są te, które się najmniej czuje. Kola-Dultz jest przyjacielem nerwów, jest przyjeźdźcą do zdrowia, jest przyjeźdźcą do zdrowia, jest przyjeźdźcą do zdrowia. Jest zupełnie nieszkodliwym i polecamy mężczyznom, kobietom i dzieciom. Wiek nie ma znaczenia. Jest to istotny środek na wzmocnienie nerwów. Kola-Dultz ma wszędzie zastosowanie, gdzie nerwy osłabną, lub zaznaczają się jako ból, albo niemiłe uczucie. Ten jest jedyny, niezrównany środek! Napisz do mnie zaraz kartkę koresp. i zażądać bezpłatnego wysłania próbnego pudełka. **Heilige Geist-Apotheke, Budapest, VI. Abt. 301.** 4493

KRYNICA Zakład zdrojowy w Galicyi.

W Karpatach, 600 m. nad poziomem morza. Klimat podalpejski, las szpilkowy, wysokopienny. Środki lecznicze: Zdroje: Zdrój główny, Słotwinka, Józefa i Karola. Silne szczawio-wapniowo-magnezyowo-żelaziste. — Kąpiele mineralne, bardzo obfite w kwas węglowy wolny. — Kąpiele borowinowe. — Kąpiele słoneczne. — Leczenie radiogenowe. — Zakład hydroterapii. — Wody mineralne i zagraniczne. — Sezon kąpielowy od 15 maja do 10 października. W maju i czerwcu są ceny kąpiele i mieszkań w domach skarbowych o 15%, zaś w miesiącu wrześniu o 25% niższe. — Prospekty wysyła się bezpłatnie. 4238 3 8

C. k. Zarząd zdrojowy.

„THE GRESHAM“

Tow. ubezpieczeń na życie w Londynie. Założone w roku 1818. Wypłacono ubezpieczonym 700,000,000 K. Aktywa Towarzystwa K 254,326,705-62. Korzystne taryfy. Liberalne warunki ubezpieczeń. Nadzwyczaj korzystne warunki przy policach gwarancyjnych. — Różne ubezpieczenia ze zmniejszającą się płatnością po 3% Depozyt Towarzystwa przy c. k. państ. Centralnej Kasie w Wiedniu, jako gwarancja dla ubezpieczonych w Austrii wynosi **Kor. 39,036,903-—**. 4038 1 12 Informacje i prospekty darmo. Dyrekcja Filii dla Austrii: Wiedeń, I., Giselstrasse 1. Generalna Agencja The Gresham w Krakowie, Grodzka 18, telefon 2362. Osoby, dobrze obeznane w dziale ubezpieczeniowym i mające stosunki tak w mieście jak i na prowincji, zostaną na korzystnych warunkach przyjęte.

Parkstrasse KARLSBAD Westend

Dom: „British Hotel” **PENSION WANDA** 7 18 pensjonat dyetetyczny **Wandy Marchlewskiej-Moser**, gdzie pacjent może przeprowadzić kurację pod ścisłym dozorem wybranego przez siebie lekarza. Usługa, Kuchnia polska.

L. STORCH

Kraków, Grodzka 44 poleca w wielkim wyborze: kufry trzcinowe, kufry w kształcie szafy, torby podróżne, necessary, pudła na kapelusze, oraz kufry dla P. T. Podróżnych i wszelkie roboty skórskie w zakres ten wchodzące, po najniższych cenach. 3453 12 12

Zakład wodoleczniczy i Sanatorium

Dra Ziffera, Gräfenberg 32 (Słask austr.) Zakład dla chorób wewnętrznych i nerwowych, jakoteż dla szukających wytchnienia, posiadający wszelkie najnowsze środki pomocnicze lecznicze. Wspaniałe miejsce pobytu. Dobra kuchnia wiedeńska. Ceny rynekowe począwszy od 13 K dziennie. Prospekty za darmo. Lekarz kierujący: **Dr. EMIL WEINFELD.** 3853 4 10

K. RZĄCA i CHMURSKI w KRAKOWIE.

przy ul. św. Gertrudy pod Nr. 4 wyraża pod kontrolą komisji Przemysłowej Tow. Lek. Krak. połączone z Tow. 4324 2 2

wody mineralne sztuczne

odpowiadające składem chemicznym wodom: **BILINSKIEJ, GIESSEN, BILERSKIEJ, SELTERSKEJ, VICHY, MARYENBADZKIEJ, HOM-BURG, KISSINGEN, talsied**

specyalne lecnicze

jak: litwa, bromowa, jodowa, żelazista, kwasna, oraz wody lecnicze normalne i przepisa Prof. Jaworskiego. Sprzedaż cząstkowa w aptekach i drogueryach. Cennik na żądanie franco.

Pierwsza Berneńska

farblarnia i pralnia chemiczna

R. Tschörnera

w Krakowie, przy ul. Szewskiej 16

przyjmuje do czyszczenia, farbowania i odświeżania wszelkiego rodzaju: Garderobę damską, materje wełniane, jedwabie, plusze, aksamity, koronki, wstawki, garderobę męską, uniformy wojskowe i cywilne, krawaty, rękawiczki, materje na meble, dywany, portyery, firanki etc. — Również przyjmuje się kombinezony, mankiety i koszule męskie do prania, prasuje takowe modnym matowym połyskiem. 1694 12 12

30 c. k. Loteryja państwowa

na wspólne wojskowe cele dobroczynne. **Piotrowski.**

30 c. k. Loteryja państwowa

na wspólne wojskowe cele dobroczynne. **Piotrowski.**

30 c. k. Loteryja państwowa

na wspólne wojskowe cele dobroczynne. **Piotrowski.**

30 c. k. Loteryja państwowa

na wspólne wojskowe cele dobroczynne. **Piotrowski.**

30 c. k. Loteryja państwowa

na wspólne wojskowe cele dobroczynne. **Piotrowski.**

30 c. k. Loteryja państwowa

na wspólne wojskowe cele dobroczynne. **Piotrowski.**

30 c. k. Loteryja państwowa

na wspólne wojskowe cele dobroczynne. **Piotrowski.**

30 c. k. Loteryja państwowa

na wspólne wojskowe cele dobroczynne. **Piotrowski.**

Nad Morze i w Góry

jako też do wszelkich sportów niezbędne nasze znane z dobroci i elegancji **sweatery** włóczkowe i **himalaja** dla **Pań, Panów i dzieci.** — **Zamówienia i odnowienia** uskutecznią się w kilku godzinach. **Ceny umiarkowane,** ogromny wybór w najmodniejszych kolorach

Pierwsza Krajowa Fabryka

4173 Kraków, Wielopole 15, parter. 5 €

Ze względu, że

Zwyczajne Walne Zgromadzenie

Towarzystwa kredytowego Rękodzielników i Przemysłowców w Krakowie

dla braku kompletu nie mogło się odbyć dnia 26 maja 1914, odbędzie się takowe ponownie **dnia 9 czerwca 1914 r.** o godzinie 5 po południu w lokalu Towarzystwa, przy ulicy św. Marka 1. 20, bez względu na ilość członków.

Porządek dzienny:

1) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia; 2) Sprawozdanie Dyrekcji z czynności i rachunków za rok 1913; 3) Sprawozdanie Komisji rewizyjnej z wnioskiem o udzielenie Dyrekcji absolutorium; 4) Wniosek Rady Nadzorczej co do rozdziału zysku za rok 1913; 5) Wybór członków Rady Nadzorczej; 6) Wnioski.

Przezes

Stanisław Drozdowski.

Niedoścignionem w dobroci i smaku jest tylko **czysto-roslinne, deserowe masło** 3955 5 21

GEWIRA

wolne od wszelkich domieszek i kłuszców. Masło deserowe **GEWIRA** nadaje się wybornie do wszelkich potraw i pieczyw i oszczędza wiele pieniędzy w użyciu, tak, że pod każdym względem **masło naturalne zastępuje.** — Wystrzegaj się bezwartościowych naśladownictw. Gener. zastępstwo na Galicyę i Bukowinę **Eliasz Reich, Kraków. - - Telefon 1560.** Do LW. 103521. 4493 1 8

Ogłoszenie konkursu.

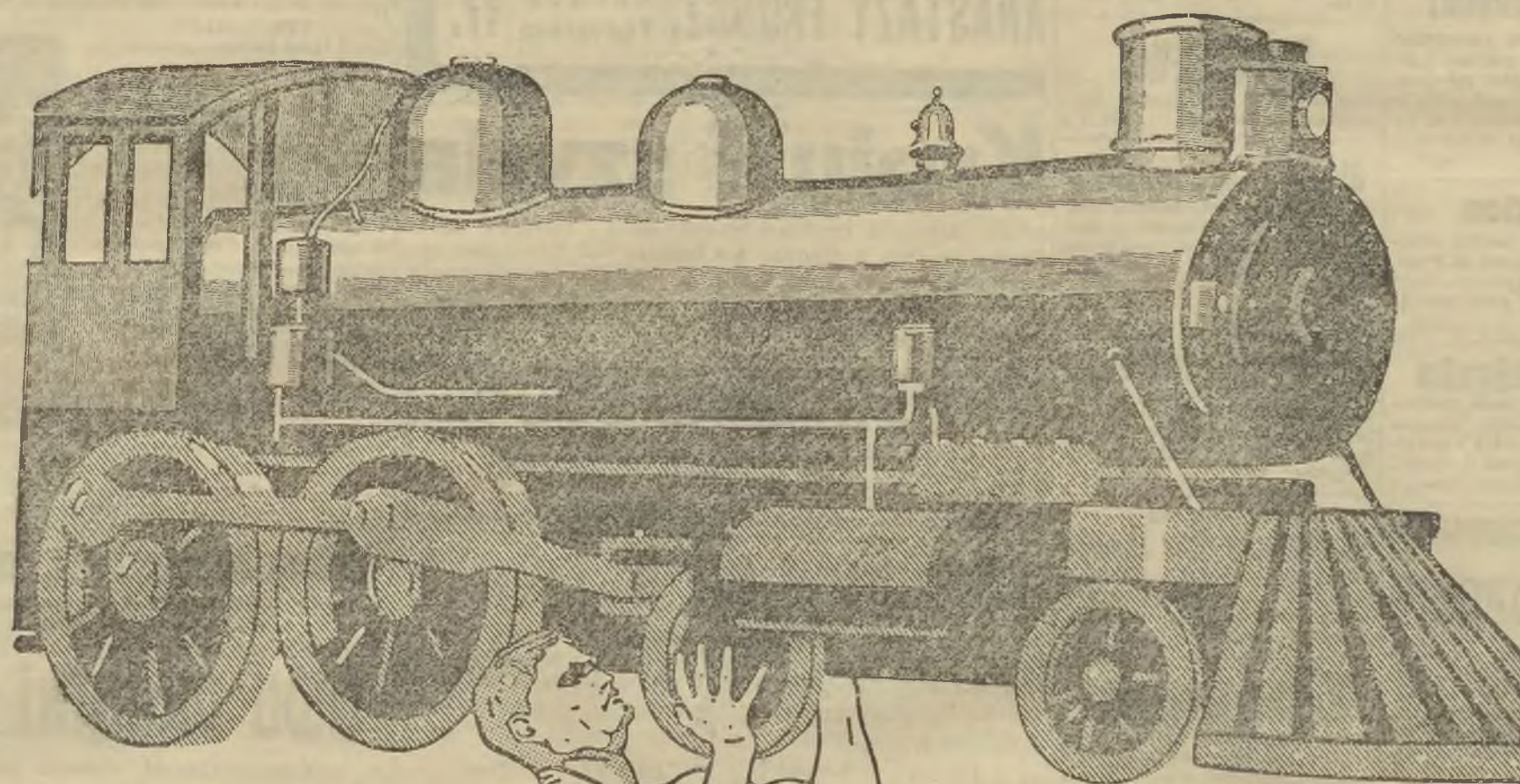
Wydział krajowy ogłasza niniejszem konkurs na **posady nauczycielskie w krajowych szkołach kupieckich** (dwuklasowych handlowych) w Przemyślu i Białej: a) dla przedmiotów handlowych; b) dla nauk przyrodniczych w połączeniu z towaroznawstwem i geografją handlową; c) dla języka polskiego i niemieckiego. Z posadami temi połączona jest płaca 2800 K i dodatkowe aktywalny urzędników krajowych X-tej, względnie VIII-ej rangi, a po uzyskaniu stabilizacji prawo do odpowiednich pięcioleci i do emerytury. Godzin obowiązkowych. Kompetenci mają przedłożyć: 1) metrykę urodzenia na dowód, że nie przekroczyli 40 roku życia; 2) świadectwo zdrowia; 3) świadectwo: a) że złożyli egzamin z przedmiotów handlowych dla wyższych szkół handlowych lub dwuklasowych szkół handlowych; w braku kandydatów egzaminowanych mogą być uwzględnieni także kandydaci, którzy dopiero zostali dopuszczeni lub mają warunki dopuszczenia do egzaminu dla dwuklasowych szkół handlowych (ukończona Akademia handlowa albo kurs abiturientów i 3-letnia praktyka handlowa; b) że złożyli egzamin nauczycielski z nauk przyrodniczych dla szkół średnich i zobowiązali się uzupełnić go egzaminem z towaroznawstwa i geografji handlowej dla dwuklasowych szkół handlowych, albo że złożyli egzamin przyrodniczo-handlowy dla szkół dwuklasowych handlowych, względnie, że są w trakcie zdawania tego egzaminu, mając egzamin wydziałowy z II grupy; c) że złożyli egzamin nauczycielski dla szkół średnich lub wykaza, że są w trakcie zdawania tego egzaminu. W braku kandydatów z tą kwalifikacją mogą być także uwzględnieni kandydaci z egzaminem dla szkół wydziałowych z I grupy, którzy są specjalnie wyszkoleni w języku niemieckim; 4) curriculum vitae z dołączeniem innych świadectw i poświadczeń z dotychczasowych zajęć. Posady te obsadzone zostaną od dnia 1 września 1914 prowizorycznie. Stabilizacja może nastąpić po roku nienagannej służby, nie wcześniej jednak, niż po złożeniu wymaganych egzaminów. Podania należyćie udokumentowane należy wnieść wprost do **Wydziału krajowego do dnia 15 czerwca 1914 r.** Wydział krajowy zastrzega sobie możliwość zależnie od swego uznania nadanie posady w którejkolwiek innej z istniejących krajowych szkół kupieckich (Brody, Tarnów). Lwów, dnia 19 maja 1914. **Piotrowski.**

Na sezon letni

poleca

Fabryka Pończoch

Cieżarem około obciążone są

16 lokomotyw nogi co dzień

jeżeli się waży tylko 74 kg. i chodzi tylko 4 godziny na dzień.

U **kobiety** o średniej wadze 60 kg. muszą jej nogi przy chodzeniu przez tenże czas dźwigać ciężar około 14 lokomotyw na dzień.

Nogi **dziecka** o średniej wadze 30 kg. mają do dźwigania ciężar około 7 lokomotyw.

Dla łatwiejszego zbadania tych liczb podajemy tu jeszcze następujące szczegóły: Robi się średnio 100 kroków na minutę. Nogi muszą więc na minutę 100 razy podnieść ciężar ciała, naprzód go posunąć i na ziemi postawić. A więc wykonały nogi w minucie przy średniej wadze 70 kg. u mężczyzny pracę 7000 kg., w godzinie wykonują nogi przeto pracę 420.000 kg., co stanowi około 4 lokomotyw, a w 4 godzinach **1,680.000 kg.**, co stanowi około 16 lokomotyw, jeżeli się przyjmie, że lokomotywa waży około 100.000 kg.

Z tych liczb widzi każdy jasno, jakie w całym tego słowa znaczeniu olbrzymie obciążenie muszą dźwigać i jaką pracę co dzień mają wykonać nogi i mięśnie nóg człowieka, a może przecież teraz uznać każdy za potrzebne, aby pomyśleć o tem, w jaki sposób zmniejszyć mięśniom pracę nóg i niezmiernie gwałtowne wstrząśnienia, jakie się za każdym krokiem udzielają mechanicznie ciału, a szczególnie stosowi pocięzowemu i mózgowi.

Do dnia dzisiejszego okazał się dobrym tylko ten jeden prosty, ale bardzo praktyczny środek, że się każe zamiast twardych, wielu gwoździami zaopatrzonych obcasów skórzanych, po prostu opatrzyć obuwie gumowymi obcasami „Berson”, wyrabianymi o należytej elastyczności.

Wypada i o tem nadmienić, że obcasy gumowe „Berson”, wyrabia się w gatunku trwalszym od skóry, a przez to jest znacznie mniejszy wydatek na obuwie.

Ma się więc ze stanowiska zdrowotnego, jakoteż ekonomicznego, wielki interes w tem, ażeby swe obuwie kazać natychmiast opatrzyć gumowymi obcasami „Berson” i powtarzamy to jeszcze raz, ażeby u swego szewca i w handlu obuwia wyraźnie żądać wyrobu „Berson” i baczyć na to, ażeby dano ten wyrób, gdyż tylko nasz obcas gumowy posiada wyżej wymienione zalety: Fabryka wyrobów „Berson”, Wiedeń, VII.

Podziękowanie.
Wielmożnemu Panu Doktorowi
Piotrowi Wysockiemu
w Krakowie
składam publicznie tą drogą podziękowanie za 2-krotne uratowanie mi w krótkim czasie zdrowia i życia (zapalenie płuc i zapalenie ślepiej), który dzięki swej nieustraszonej troskliwości i rozważności, u mnie 70-letniej kobiety szczęśliwie choroby te pokonał, a mnie zdrowie przywrócił... wzmian za co składam Ci W. P. Kon-syliarzu serdecznie „Bóg zapłać“ — oraz „Szczęść Ci Boże“ dla dobra cierpiącej ludzkości.
4480
Zofia Dzierżowa.
Kraków, 29 maja 1914 r.

Willa
parterowa, o pięciu pokojach, z umeblowaniem suterennym, z elektr. oświetleniem, komfortem i pięknym ogrodem, na przedmieściu Krakowa, w dobrym położeniu, zaraz pod przystępnym warunkami do sprzedania. Pośrednictwo wyłączone. — Zgłoszenia pod adresem: L. Moreau, Lwów, ul. Badenich 12. 4520 1 4

Prywatne meskie
Gimnazjum
realne
prof. Stanisława Jaworskiego
w Krakowie
posiadające prawa szkół publicznych, przyjmuje zgłoszenia i wpisy na rok szkolny 1914/15. Liczba uczniów ograniczona. Egzamina wstępne do kl. I od połowy czerwca. 4406 2 12
Rynek 17.

Młodzieniec
z ukończoną VII kl. gimn. szuka praktyki w aptece od 1 sierpnia b. r. Zgłoszenia: Bajór, Tarnów, Chyrowicza 17. 4507 1 5

Niezwykła sposobność!
W Mielenie jest piękna realność, składająca się z domu drewnianego na sposób pruski budowanego, w bardzo dobrym stanie, o 6 ubikacjach, stajnia, stodoła, drewnitnia, blisko dwa morgi sadu najszlachetniejszych drzewek owocowych i parceli budowlanej, vis-à-vis c. k. gimnazjum, bursy i kaplicy, z powodu wyjazdu właściciela pod przystępnymi warunkami do sprzedania. Wyjaśnienia udzieli z grzeszczym Maksymilian Messing, em. naucz. lnd. w Mielen. 45 4 1 4

Koncyent adwokacki
katolicki, z roczną praktyką adwokacką i praktyką sądową, poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia pisemnie przyjmują Administracja „N. Reformy“ pod „Koncyent“ 4503 1 3

Niemka
z dobrego domu, poszukuje miejsca do dzieci w domu obywatelskim na wsi, na czas wakacji, nawet bez wynagrodzenia. — Zgłoszenia pod A. B. 99 poste restante Białe. 4519 1 3

Do apteki
wstąpi na praktykę od 1 lipca uczeń z ukończoną VI kl. Zgłoszenia przyjmują Apteka w Pilźnie, ad Tarnów. 4517 1 3

Spółnika
lub spółniczek, z małym kapitałem, bez ryzyka, poszukuje do dobrego interesu, który prowadzi. — Kraków, ul. Gołębia 5. Wiadomość u dozorcę domu. 4502 1 3

Maturzystka
doskonale chemik, przyjmuję miejsce praktykanta w aptece w Krakowie lub na prowincji. Zgłoszenia przyjmują Administracja „Nowej Reformy“ pod Z. 4522. 4522 1 3

Zakopane --- Zimajerówka
mieszkania na lato i zimą. — Wiadomość na miejscu. 4518 1 3

Litr nafty salonowej . . 26 h.
Litr spiry usu do palenia 56 h.
Pudełko czerwone duże „Pasty do 4984 buciów 24 hal.“ 3 4

F. Rojkowska
ul. Zwierzyniecka 7.

Rękawiczki
damskie, gładkie, we wszystkich kolorach, w najlepszym gatunku, po K 1'60. Juliusz Nacht, Stradom 5, Nr tel. 2194. 4317 4 5

Jednorazowa próba przekona każdego o jakości.
Koniki kuracyjne,
francuskie,
austriackie,
węgierskie
polecą
Wojciech Olszowski
Kraków, Mały Rynek
Za prawdziwość pochodzenia i czystość ręczy się.

Kto
chce mieć białe i zdrowe zęby, będzie używać tylko „Krem perłowy“
Jana Ihnatowicza
Tuba Kremu perłowego 50 halerzy. 4490 6 0

Ognie sztuczne
na festyny, majówki, sobótki i t. p., poleca jedynie najtaniej
H. NIEMETZ
Kraków, Karmelicka 15.
4400 3 10

Poszukuje mieszkań
z 3 pokoi i 2 pokoi, przedpokoi i kuchni, z całym komfortem, od 1 października b. r. Zgłoszenia: Józef Gdowski, ul. Lubicz 17. 4475 1 3

Masażystka rutynowana
wykonuje wszelkie masaże lecznicze, kosmetyczne i manicure, po cenach przystępnych. — Ulica Sławkowska 11, III piętro. 4471 1 2

Emerytowani urzędnicy
mogą znaleźć bardzo korzystne zajęcia. Zgłoszenia pisemnie z podaniem curriculum vitae należy adresować do Gł. Agencji Dzienników i Ogłoszeń J. Hopcia i A. Salomonowa, Kraków, ul. Szczęśliwa 9 pod „Energia“. 4488

Zarządca
ekonom, z praktyką lasową, poszukuje posady w kraju lub za granicą, na wikt lub ordynary. Zgłoszenia pod „Praca“ poste restante Zakopane. 4483

Do wynajęcia
na sezon letni mieszkanie umeblowane, wśród lasu i blisko Dunajca, złożone z 2 pokoi, kuchni i wozni. Wiadomości udzieli J. Pastor, Ludźmierz, p. Nowy Targ. 4484 1 2

W Zakopanem
jest do sprzedania wspaniała willa, urządzona z wszelkimi wygodami, 2 budynki nowe, wodociąg, łazienka, piękny ogród kwiatowy i owocowy, w najdłuższej okolicy Zakopanego. Przy kupnie gotówka jest potrzebna 30.000 koron. Blizsza informacja listownie: **Za okazaniem książeczki Kasy oszczędności m. Krakowa Tom 538** poste restante Zakopane. 4328 1 3

Handel korzenny
i opieczonych wódek, od 25 lat istniejący, roczny obrót 40.000 K, do sprzedania za 16.000 K lub zamiany za dom. Również potrzebna hipoteczna pożyczka 80.000 K do 100.000 K na pierwsze miejsce. — Wiadomość: Biuro p. Kramskiej, ul. Jagiellońska 9. 4481 1 5

Metoda Ansona
udzielać lekcji osobnych i zbiorowych: 1956 23 0

Francuz z wyższ. Anglik z wyższ. Niemiec z wyższ. Kraków, Szewska 17.

Technik
(Polak), z ukończoną niemiecką szkołą przemysłową dla budowy maszyn i elektrotechniki, wyszkolony praktycznie i teoretycznie, obecnie na posadzie, poszukuje celem dalszej praktyki w dziale elektrotechnicznym (instalacyjnym), za skromnym wynagrodzeniem, posady w kraju lub za granicą. Zgłoszenia z podaniem warunków: J. J. poste rest. Czaray Dunajec. 4413 2 3

Letnisko
dla dzieci i młodzieży w Zakopanem
Willa „Antałówka“ PP. Witkiewiczów
Tel. Nr 101.
W najzdrowszym punkcie Zakopanego, słonecznym, z dala od miasta i prądu. Opieka b. staranna, z zupełnością zastąpi rodzicielską. Kierunek pedagogiczny. Wikt zdrowy i obfity. Na żądanie prospekt. — Zgłoszenia: Zarząd „Letniska“, do 15 czerwca: Lwów, plac Dąbrowskiego 7. — Później: Zakopane. 4078 6 20

Pełna sprzedaż!!!
Resztki okazjonalne wzięte na ko-sztymy, suknie i bluzki. Etykiety i markizety w różnych kolorach . . . . . 50 h lok. Jedwabie . . . . . 70 „ „ Płócienna . . . . . 25 „ „ Kraków, Dietłowska 69, wejście do ul. Brzozowej 4, I p. 4270 4 10

48 hal. 1/4 funta
znakomitej kawy palonej poleca
Kazimierz Bartoszewski
Kraków, Floryańska 49.
Uwaga: 6% rabatu dla Związku Profesorów, Urzędników i Nauczycieli. 2689 24 0

Pokój frontowy
elegancko umeblowany, ze światłem elektrycznym, zaraz do wynajęcia. Wiadomość: ulica Karmelicka 57, I p., na prawo, front. 4364 3 3

Pracownia ślusarska.
Nowe urządzenie maszynowe, 3 ucni. — Maryja Bettowska, Nowy Targ. 4376 3 3

Potrzebna
bona Niemka. — Wiadomość: ulica Grodzka 12, sklep. 4394 3 3

Okazyjnie do sprzedania
kilkanaście nowych ładnych lamp elektrycznych, po bardzo niskich cenach. — Biuro elektrotechniczne „Lux“, ulica Długa 1. 12, Telef. Nr 3443. 4249 5 5

Do sprzedania
Willa parterowa
z wszelkim komfortem, z ogródkami, nowo wybudowana w Dębni-kach, przy ul. Zagrodzkiej, Wiadomość u K. Mikulskiego, Kraków, ul. A. Potockiego 1. 4189 66

Przybory dla
pp. Strzelców, oraz Skautów
czapki, pasy, menażki, guziki i t. d. po cenach hurtowych. — Juliusz Nacht, Stradom 5, Nr tel. 2194. 4319 4 5

Z powodu
zmiany mieszkania sprzedaje się część mebli, atom ręczny do odkur-zania, 2 samowary, waga dziesiętna, mniejsza, materace, pościel i inne drobiazgi. Karmelicka 36. Wiadomość w Pensjonacie od 11—12 i od 3—5. 4191 3 4

Okazyjne kupna z wolnej ręki:
Zegarek damski złoty z łańcuszkiem, cyklostyle do powielania, maszyna do szycia, meble skóra kryte, stół dębowy, namiot ogrodowy, kanapka do przedpokoju. 4498 1 5
Hala Licytacyjna - - - Pałac Spiski.
LECZNICA przyjmuje w leczenie wszelkiego rodzaju zwierzęta domowe, oraz przeprowadza zabiegi operacyjne. — Dla psów kąpiele lecznicze, oraz zwyczajne. 4424 1 0
Artur Liebeskind
lekarz weterynaryjny.

NAJWIĘKSZY FABRYCZNY SKŁAD
KUFRÓW, WALIZ, TORB
NECESERÓW, MODNYCH TOREBEK DAMSKICH.
WIELKI WYBÓR PARASOLI i PARASOLEK.
PLEDY angielskie damskie i podróżne. ::
PLASZCZE GUMOWE męskie i damskie.
PONCZOCHY, KRAWATY, CHUSTECZKI.
ANASTAZY FRONCZ, KRAKÓW 17.
3657 5 0

Kroju i szycia
sukien damskich wyucza najdokładniej i najtaniej nawet Panie, zupełnie z szyciem nieobeznane. — Kurs obejmuje: rysowanie, modelowanie i teoryę, następnie naukę szycia. Wykonuje również wszelkie formy. Na żądanie krój bielizny. „Jozefina“, ul. Długa 1. 17, I. p., oficyna. 4369 2 2

HOTEL „SANS-SOUCI“
Lwów, ul. Szajnoch, róg Sykstuskiej. Lwów. Komfort. — Ceny umiarkowane. — Najelegantsza kawiarnia i restauracja. 2624 31 0

Administracja dóbr Hr. Potockich
w Krzeszowicach
ma na zbyciu począwszy od 1 lipca b. r. udój mleka z folwarku Morawica z dostawą do Krakowa.
Blizsze warunki pisemnie lub ustnie.
Administracja dóbr Hr. Potockich
w Krzeszowicach.
4414 2 3

PALMA
Skrzydła piechura
4381 3 9

Najsilniejsza szczawa ziemno-żelazista.
Wody silnie radiocynne. - - - - -
Kąpiele mineralne najobfitsze w kwas węglowy. Kąpiele bo-rowinowe, hydropatyczne, popradowe i słoneczne. Znakomita górská stacja klimatyczna. — Mleko, żentycy. — Stacja kolei, poczta i telegraf w miejscu. — Wyborny skutek leczniczy, w chorobach kobiecych i nerwowych i t. p. — **Prospekty zadarmo** — **oplatnie.**
Sezon od 15 maja do końca września. - - - - -
Lekarz zakładowy:
Dr Ludwik Doboszyński - - - - -
W I sezonie tańsze mieszkania, w III mieszkania i kąpiele o 30%. Wszystkie wille odnowiono i na nowo umeblowano, zaprowadzono kanalizację spławną, wodociąg, oraz elektr. oświetl. — **Dwie nowe restauracje i pensjonat pod nowym zarządem.**
Ceny bardzo niskie. 4301 1 10 Ceny bardzo niskie.

Amerykańskie urządzenia biurowe
marki: „**ARBOR**“
przewyższające co do jakości i przystępnej ceny absolutnie każdy towar konkurencyjny dostarcza na dogodnych warunkach fabryczny skład
147 „**ARBOR**“ 19 0
Kraków, Floryańska 47. Tel. Nr. 140g

„PAW“
krakowskiej fabryki
L. Baranowski, Skład fabryczny, pl. Matejki 5.
glazura bursztynowo-olejna, do samolokierowania podłóg i sprzętów domowych szybko schnąca, trwała, z polyskiem do nabycia u firm: **F. Leuert i Reim i Sp.** 3986 6 0

30.000 K i 15.000 K
natychmiast do ulokowania. Warunki dogodne. Wiadomość w biurze „Ergon“, ulica Krupnicza 9. Tel. 445. Pośrednictwo niedopuszczalne. 4467 1 3

Do wynajęcia
od 1 października, przy ulicy Gołębiej 1. 3, na I piętrze, mieszkanie, składające się z 6 obszernych, słonecznych pokoi, łazienki, przedpokoju, szatni, 2 nyz, spiżarni, pokoiku dla służby, gaz i elektryka, z nadzwyczajnym komfortem. 4465 2 3

Najpiękniejsze uzdrowisko polskie w Tatrach, 960 m. n. p. m., pierwszorzędna stacja klimatyczna i turystyczna 4329 3 8

ZAKOPANE.
Frekwencja roczna około 15000 osób. Liczne hotele i pensjonaty z komfortem urządzone. Sanatoria. Zakłady lecznicze. Prywatne gimnazjum. Banki, Księgarnie. Sklepy pierwszorzędne. — Informacyi udziela Biuro komisji klimatycznej, oraz Gremium właścicieli hoteli i pensjonatów. PENSYONATY.

Grand Hotel Stary znacznie powiększony. Komfort. **Jerzwo.** — Karłowicza, ul. Jagiell. Jordanówka. — Rozmusowa, d. 6 K. Klemensówka, naprz. parku klim. Konstantynówka. — Zagórska. Zaruszy. — Krywań, Ogrodowa. Liliana-Zdrzeliska. **Modrzejów.** — Kalliska, ul. Jagiell. Nowocześnie urządz. Od 3 K. **Okropotówka.** — Lesiewiczówny. **Saryusz.** — Osiecy, od 7 K. **Szopenówka.** — Wiczorkowa. **Turnia.** — Wolmanowa, ul. Mar-szałkowska. Pokoje dwuosobowe. **Warta.** — Kopełskich. **Lecznica chirurg.** Dr G. Nowotny.

Sprzedaje bardzo tanio:
Wyroby z chińskiego srebra, jak: nakrycia stołowe, etażery, koszyki, cutiernice, lichtarze i t. p. w wielkim wyborze, okazjynie nabyte, wy-roby z brązu, antyki, staro szklę i porcelanę, obrazy
KONCESYONOWANE BIURO KUPNA i SPRZEDAŻY
Gustawa Strycharskiego, plac Maryacki 8, I. p.
Przyjmuje w komis meble antyki, broni, obrazy i t. p., wykupuje kartki zastawnicze. 4462 1 0

Dwa majątki ziemskie
w zachodniej Galicji, obszaru około 320 ha i 240 ha, o drobnej pszennej glebie, z dobrimi budynkami, kompletnym żywym i martwym inwentarzem, pełnem żniwem, dobrą komunikacją, poleca na sprzedaż pod korzystnymi warunkami: **Bank Ziemski w Bytomiu** (Beuthen O.-S.). 4485 1 3

FABRYKANT BRONI J. NOWOTNY Z PRAGI
ma zaszczyt niniejszem zaprosić P. T. do obejrzenia swojej kolekcji **pierwszorzędnej broni myśliwskiej i specjalności własnego wyrobu** które w następujących miastach wystawia:
we Lwowie Hotel George'a
w poniedziałek 1 czerwca od 10—11 i 3—5 godz.
we wtorek 2 „ od 9—1 godz.
w środę 3 „ od 9—12 godz.
w Czerniowcach Hotel Schwarzer Adler
w czwartek 4 czerwca od 4—7 godz. wiecz.
w piątek 5 „ od 9—1 i 3—6 godz.
w Krakowie Hotel Saski
w sobotę 6 czerwca od 11—1 i 3—6 godz. 4521

WYPOŻYCZALNIA KSIĄŻEK
beletrystycznych i naukowych
J. GUMPOWICZ
znajduje się stale przy
Placu W. W. Świętych L. 8.
Nr. Telefonu 2372.
Książki w kilku językach. **Nowości we wszystkich działach.** Zyczenia P. T. Czytelników z prowincji za-latwia się odwrotnie. 246 20 0

Według najnowszych wzorów francuskich
wykonuje wszelkie roboty w zakres jubilerstwa wchodzące w platynie, ... złocie i srebrze, po nader przystępnych cenach, nowo założony ... **Pierwszy paryski zakład jubilerski 3662 10 10**
S. Voglera - Kraków, Poselska 17.

MAGAZYN FIRMY L. FADEN
w Krakowie - - Floryańska 26, I p.
polecą
okrycia damskie, ubrania turystyczne i sportowe dla Pań, Panów i chłopów. — Peleryny i ubrania nieprzemakalne, plecak i aluminium po najtańszych cenach. Sprzedaż hurtowa i częściowa. 4023 5 10

System „Fluss“
C. i k. nadw. dostawca i artyk. dostawca
Zygmunt Fluss, Kraków
nadworna sztuczna farbiarnia, apretura i chemiczna pralnia.
Specjalność: chemiczne czyszczenie na sucho i farbowanie najdelikatniejszych sukien jedwabnych — wieczorkowych.
Ceny niskie i wyborne wykonanie. :: Zlecenie z prowincji szybko.
W tym specjalnym dziale największa fabryka w Czechach, Galicji, na Morawach i na Śląsku.
Własne składy fabryczne: w Krakowie I. przy ulicy św. Krzyża 7, Tel. 2427, II. przy ul. Karmelickiej 10, III. Podgórze, Staromostowa I.
Proszę uważać na moją firmę z powodu nadużyć.
Zamówienia z prowincji jak najszybciej. 2302 8 10

Zakład artystyczno-kamieniarski i budowlany
Józefa Kuleszy
naprzeciw cmentarza w Krakowie, posiada wielki wybór gotowych pomników z piaskowca, granitu i marmuru. Podejmuje się wykonania grobowców w miejscu i na prowincji. Telef. 1359 2651 94 0

Poszukuje posady w banku, instytucji przemysłowo-handlowej lub biurze fabrycznym. Mam maturę, egz. z rachunkowości państw. i buchalterji, piszę na maszynie. — Władam jęz. polskim, niemieckim i francuskim. Za pośrednictwem zaplać odpowiednie honorarium. — Dyskrecja zapewniona. Zgłoszenia przyjmują Administracja „Nowej Reformy“ pod „J. B. 14“. 4402 2 2

Stale
Kursa leczenia
błędów wymowy
dla dzieci i starszych, odbywają się pod kierunkiem autora broszury „Jakaśto i jego leczenie“. Kurs trwa około 5 tygodni oddzielnie lub zbiorowo. Skutek niezawodny, leczący cy pozbywają się także trzwożliwości, a naturąjną powściągliwość, weso-łego usposobienia i lepszego wyglą-du. Adres: Kursa lecznicza, St. S., Kraków, Loretańska 16. 4460 2 2

Poszukuje Polki
do lat 34, bezdzietnej, bardzo do-brej, milej i łagodnej blondynki, władającej obomi językami, która wystąpiłaby do jednego na całym świecie wyznacza (długość milio-nów). Ze względu na niezbędno-wydatki reflektuje się na osobę za-mężatą. Zgłoszenia: **A. J.** poste rest. **Kraków** dworzec. 4429 2 2

Potrzebne tanie
letnie mieszkanie na wsi, 5 pokoi i kuchnia. Zgłoszenia z podaniem ceny adresować: **M. Madejska, Kraków, Kro-woderska 19.** 4428 3 3

Świeże masło naturalne, netto 4 1/2 kg., brutto 5 kg., wysysa opłatnie do każdej poczty od zaliczkę K 11. Salomon Braunfeld, eksport masła i jaj w Bochni (Galicja). — Kupcy zechcą żądać oferty spe-cyalnej. 4442 3 15

Do sprzedania
w okolicy Tenczyńska willa wygo-dna, z budynkami gospodarczymi, wraz 3-morg. ogrodem i 12 morg. gruntu orn go, oraz inwentarz ży-wy i martwy, za przystępną cenę. „Wiadomość „Właściciel“ poste rest. Tenczynek, za okazaniem kwitu in-seratowego. 4399 2 4

50 procent opustu!
Najnowszy milionowy artykuł 2 K 80 h. Próbkę można nosić w kiesze-ni od kamizelki. Nie potrzeba kapi-tału. Postagierkate 87, Porsdam. 4298 3 3

Losy wartościowe
na miesięczne raty, przyjmują się także zniżonych agentów pod ko-ryzysiemni w bankach. Adres: Oryszas Horst, Dietla 93, I piętro. Biuro otwarte od 4—6 po poł. 4489 8 f

Pensjonat „Poprad“ w Żegiestowie.
Na lato mieszkania, kuchnia dosko-nala, ceny niskie, maj i czerwiec bajecznie tanio. Prospekt wysysa. Helona Schwarz. 3883 5 5

Maść na piegi
znana z dobroci, ussuwa w 5 dniach granitowe piegi, liszące opaleniz-szenie i wszystkie niedziłości skóry, wcióra się ją na noc, a rano zmywa twarz mydłem kwiatow-em. Cena maści 1 kor. mydła 70 hal. — Wyrób i skład w apte-ce J. Niesiołowskiego w Tarnowie. 4421 3 10

Wynajmuje automobile
po cenach umiarkowanych. — **Rudolf Wanicki, Kraków, Auto Palais, Smoleńsk 31.** Telef. Nr 107. 2419 2 2

Pokoje
do wynajęcia, z utrzymaniem lub bez. Ul. Sobieskiego 16 C, II piętro. 4588 14 0

Zarządca gospodarczy
z ukończoną szkołą rolniczą, z praktyką w gospodarstwie rybnym, z kursem uprawy i wyprawy lnu i konopi, lat 31, praktyki gospodar-czej lat 10, poszukuje posady od 1 lipca, jako zarządca folwarku, eko-nom lub magazynier, na stół lub ordynaryę. **F. Z. C.** poste restante **Kraków.** 4293 3 3

Wszelką bieliznę
wykonuje się tanio i starannie, Kraków, Stradom 8, I p. 3520 14 0

Kaleka
starzec, niewidomy, znajdujący się w nieszczęśliwym położe-niu, bez środków do życia, prosi o jakakolwiek pomoc materyjalną. — Zaskawę datki przyjmuje Administracja „N. Reformy“ dla **J. B.** 2720 11 0